

Siunnersuummut oqaaseqaatit

Oqaaseqaatit nalinginnaasut

1. Aallaqqaasiut

1.1. Siunnersuummut tunngaviusut pingaarnerit

Siornatigut Inatsisartut inatsisissaannik akuersissuteqartoqarsimanngilaq Kalaallit Nunaanni pinngitsuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaannermik malittarisassiuussisumik. Taamaattumik siunnersuut nutaamik imaqarpoq katsorsartinnissamut innersuunneqarnermut maleruaqqusannik, katsorsartinnissamut neqeroorutinnik, katsorsartinnissamut neqeroorutit aqqissuussaannerrat aamma pinngitsuisinnaajunnaarneq pillugu ilisimasanut qitiusoqarfimmik, Allorfik.

Inatsisartut UKA 2013-imi (UKA2013/61) aalajangerpaat, Ilaqtariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliami ilaasortat tamarmiullutik isumaqatigiillutik inassuteqarnerisigut, Naalakkersuisut peqqunneqarput atorneerluinnermut katsorsartinnissamut pisariaqartitsinerup aamma atorneerluinnermut akeqanngitsumik katsorsartinnermut neqerooruteqartarnerup atuutilersinneratigut inuiaqatigiinnut iluanaarutaasussat misissuiffigineqassasut UPA 2014-imi saqqummiunneqartussanngorlugit. Taamatuttaaq Inatsisartut aalajangiippat Naalakkersuisut peqquneqassasut UKA 2014-imi saqqummiunneqartussamik atorneerluisarnermut katsorsartinnissamut siunissami neqeroorutissatut siunnersuusioqqullugit, taamaaliornikkut UPA 2015-ip ingerlanneqarnerani tamakku atuutilersinneqarniassammata.

Misissueqqissaarneq *“Atorneerluinnermut katsorsartinneq, pisariaqartitsineq inuiaqatigiinnullu iluanaarutissat”*, Naalakkersuisunit UPA 2014-imi saqqummiunneqartuni atorneerluiffiunerpaasartut (imigassaq aalakoornartortalik, hashi aamma aningaasanoorajunneq) qitiutinneqarput. Tassani nassuiarneqarpoq inuit sorliit atorneerluisuunersut, atorneerluinerup kinguner, atorneerluinnermut katsorsaannert atorneerluinerullu inuiaqatigiinnut kinguneri.

Misissueqqissaarnerup eqikkarneqarnerani takutinneqarpoq angusaqarluarniarluni iliuuseqarnermi iluanaarutissaqarluartoq Kalaallit Nunaanni aannajaarniutinik atorneerluinnermik annikillisaataasinnaasunik. Inuiaqatigiinnut iluanaarutissaasinnaasut taamatullu inunnut ataasiakkaanut iluaqutaasinnaasut makkuupput, ukiut inuuffigisat amerlanerusunngortinnerat, peqqissutsip pitsaannerusunngortinnera aamma inuunerup naleqarnerulersinnera kiisalu periarfissalluni inuuniarnermi kingornussat pitsaanngitsut kipitissinnaanerat aamma peqqissutsikkut nalinginnginnerit annikillisinneqarnerat.

Misissueqqissaarnermi nunani tamalaani ilisimasat uppersararneqarsimasut atorneqarput, tassa Kalaallit Nunaanni ilisimasannik uppersararneqarsimasunik pissarsinissamut periarfissaqarsimanngikkaangat. Taamaalilluni misissueqqissaarneq atorneerluinerup qanoq annertutigi-

sumik aningaasartuutaaneramik misissueqqissaarnermik ilaneqarpoq Kalaallit Nunaanni kisitsit aallaavigalugit. Tamanna februaari 2015-imi saqqummersinneqarpoq.

Ilisimaneqarluarlunilu uppersarneqarluarsimavoq naartunerup nalaani imigassamik aala-koornartortalimmik imigaqarnerup naartup ineriartornera ajoquserataa. Naartunerup nalaani imigassartorneq naartumik ajoqusiisinaavoq soorlu siusinaartumik ernineq, arlaap katattoornera, naartumik katatsinertut, toqungasumik ernineq, erninerit ajornakusoortut aamma erninermi silaannassaarunnertut. Imigassap aalakoornartortalip meeqqap alliartornera kigaallisitarpaa, qarasaa ajoquserlugu aamma meeqqap erlavii tamaasa meeqqallu kiinaa innarlarsinnaavaa.

Taamatutaaq misissueqqissaarnerup takutippaa imigassaq aalakoornartortalik toqusoqartarneranut amerlasuunut pisooqataasartoq.

Aammattaaq hashimik atuineq siusinnerusukkut toqunissamut aarlerinartoqarnerulersitsisarnermut attuumassuteqarnera paasineqarpoq. Periarfissaqarsimanngilaq toqusarnerup aamma hashimik atuinerup akornanni ataqatigiittoqarneranut Kalaallit Nunaannut kisitsisitigut paasisutissanik pissarsinissaq. Hashimik pujortartarnerup nunani allani misissuineri inunngornermi oqimaassuttip appasinnerusarneranut aamma siusinaarluni meerartaartarnermut attuumassuteqartoq paasineqarpoq. Naartunerup nalaani aamma milutsitsinerup nalaani hashimik pujortartarnerup paasinnittarnerup aamma timip aalaasiata ineriartornerannut attuumassuteqartoq paasineqarpoq, taamatutaaq inuusuttut hashimik pujortartarnerat tamatumunnga ilanngullugu ilikkariartarnermut aaqqinneqarsinnaangitsumik kinguneqarsinnaasoq paasineqarluni.

Misissueqqissaarnermi inernilunneqarpoq innuttaasut inersimasut affaat tikillugit atornerluinermik atugaqartut imaluunniit atornerluisunngorsinnaanermut uloriarnartorsiortuusut, tassa peqqissutsimikkut pitsaangitsumik sunnuteqarsinnaasumik. Atornerluineq inunnik isumaginnikkut ajornartorsiuteqarnermut patsisaavoq aamma tamanna ilutigalugu inooqataanikkut ajornartorsiuteqalerneq kingunerisinaallugu. Misissuinermi paasineqarpoq atornerluineq innuttasut akornanni assigiinngitsumik agguataartuusooq. Inuiaqatigiinni eqimattakkuutaani isumalluuteqarpiannigitsuni atornerluisuni amerlanerusuni apeqqutaavoq suliffissaarusimasut, inunnik isumaginninnermit sullitaanerat, angerlarsimaffeqanngitsuunerat, meeqqanut ulloq unnuarlu aamma innarluutilinnut angerlarsimaffimmiinneq imaluunniit arnat qimarnguianiittuuneq pineqartunut apeqqutaavoq.

“Siunissami nunatsinni atornerluinermut katsorsaasarnermik pilersaarutissatut siunnersuummi”, UPA 2015-imi saqqummiunneqartumi, imigassamik aamma hashimik atornerluisut kii-salu aningaasanoorajuttut katsorsartittarnissaannut neqeroorut ataatsimoortitsisumik aamma ilisimatusarnermik tunngaveqartoq nassuiarneqarpoq. Anguniagaq tassaavoq atornerluinermik ajornartorsiutit sapinngisamik suunerisa pilertornerpaamik paasineqarnissaat aamma atornerluisoq qanigisaasalu pilertortumik ikiorneqarnissaat. Pilersaarummi nassuiarneqarpoq maan-

nakkut pitsaaliuinermi aamma atornerluinermit katsorsaanermi iliuuserineqareersut. Pilersaarummi aammattaaq atornerluinermit tunngasunik inatsisiliortoqarnissaa siunniunneqarpoq.

Taamaalilluni siunnersuut pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik ajornartorsiutit sapinngisamik siusissukkut paasineqartarnissaannut aamma inuup pinngitsuuisinnaajunnaarsimasup qanigisaasalu ikiorneqartarnissaannik kissaateqarnermik tunngaveqarluni suliarineqarpoq. Tamatumani saniatigut kissaatigineqarpoq iliuuserisassat Inatsisartut Inatsisaanniittut inuuniarnermi kingornussanik pitsaanngitsunik kipititseqataasinnaanissaat, tassa pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartereernerup kingornatigut katsorsartinnerup sunniutai pigiinnarneqarsinnaallutik. Aammattaaq neriuutigineqarpoq pinngitsuuisinnaanngitsuusimasut suliffeqalernissaat, taamaalillutik uagut inuiattut ineriartornitsinni tapertaasinnaallutik – piviusumik taamatullu aningaasatigut.

Siunnersuut pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaanermut tunngasunik ilisimasanik aaqqissuussamik paasissutissanik katersuinermit tapertaassaaq, taamatut siunissami katsorsartinnissamut periarfissanik, pitsaanerpaanik angusaqarfiusut suunerannik ilisimasanik pisarsisoqartarniassammat, tassanngaanniillu katsorsartinnissamut neqeroorutiniq aaqqissuussisoqarniassammat. Siunnersuut aammattaaq Allorfimmi aamma najukkani katsorsaavinni atorfillit ilinniartitaanerisa qaffasissuunissaannut qulakkeerinneqataassaaq.

Soorlu aallaqqaasiummi allaaserineqareersoq Kalaallit Nunaanni pinngitsuuisinnaajunnaarnermit katsorsartinnissamut maannakkut inatsiseqanngilaq. Kommunit Pisortanit ikiorsiisutit pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 15, 20. november 2006-imeersoq naapertorlugu atornerluinermit katsorsaanermut maannakkumut ikiorsiisarput, kisianni pisussaatitsineq erseqqinngilaq. Tassani ataasiakkaanut sullissinermit ikiorsiineq pillugu Inatsisartut Peqqussutaanni aalajangersagaq § 20-miittoq aningaasaliinermit tunngavilersuutigineqarpoq. Aalajangersakkap taassuma ikiorneqarnissamut piumasaqaatitaqarpoq, pineqartoq isumaginninnikkut arlaannik nalaataqarsimasariaqartoq, soorlu assersuutigalugu napparsimanermik, suliffissaqannginnermik imaluunniit assingusumik, tamannalu ilutigalugu nammineerluni imminut imaluunniit ilaquuttamini pisariaqartitanik pilersuisinnaassuseqarnani. Taamaattumik aalajangersakkami inuttaasut pinngitsuuisinnaajunnaarsimasut tamavimmik pineqanngillat.

Pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaaneq peqqinnissaqarfimmit ingerlanneqartoq peqqinnissaqarfiup sullissinera pillugu Inatsisartut peqqussutaat aqputigalugu aaqqissuunneqarpoq.

Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuummi oqaatsit siornatigut atorneqartut “atornerluineq” aamma ”atornerluisut” siunertarineqanngitsunik eqqarsartitsisinnaasimapput. Taamaattumik siunnersuummi matumani taaguutit “pinngitsuuisinnaajunnaarsimaneq” aamma “inuit pinngitsuuisinnaajunnaarsimasut” atorneqarput.

Oqaatsit “atornerluineq” aamma “atornerluisut” taaguutaasimapput nalinginnaasut taamaattumik oqaatsit, siusinnerusukkut suliarineqarsimasunut iliuusissatut pilersaarutitut aamma mi-

sissueqqissaarnernut innersuussisarnerni suli atorneqarput, taakku oqaatsimik atuineramik allanngortitsinerup siornatigut suliarineqarsimmamata.

1.2. Inatsisissap piareersarnerani immikkoortut pingaarnerit

Pinngitsuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinnissamut tunngasumik misissuisoqarnissaa-nik pisariaqartitsineq pillugu Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliap inassute-qarneratigut aqutsisooqatigiinnik, suleqatigiikkuutaanik arlalinnik aammattaaq ataqatigiissaa-risoqatigiinnik pilersitsisoqarpoq.

Aqutsisooqatigiit ukunanga inuttaqartinneqarput:

- Peqqissutsimut Attaveqatiginnermullu Naalackersuisoqarfimmi Pisortaq,
- meeqqanut inuusuttunullu immikkoortortaqarfimmi pisortaq, Ilaqutariinnermut Inatsi-sinillu Atuutsitsinermit Naalackersuisoqarfik,
- ilinniartitaanermut ilisimatusarnermullu immikkoortortaqarfimmi pisortaq, Ilinniarti-taanermut Ilisimatusarnermullu Naalackersuisoqarfik,
- KANUKOKA-mit sinniisuutitaq,
- Kommuneqarfik Sermersuumit sinniisuutitaq,
- Qaasuitsup Kommunianit sinniisuutitaq,
- Qeqqata Kommunianit sinniisuutitaq,
- Kommune Kujallermit sinniisuutitaq, aamma
- Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfimmit nakorsatut ilinniarsimasoq siunnersorti.

Aqutsisooqatigiit suliamut pilersaarutaasoq pingaarneq aamma tamatumunnga pilersaarutit i-liuserisassallu akisussaaffigisimavaat. Pilersaarummut piffissarititaasoq piffissami 6. maaji 2014-imiit – 26. septembari 2014-imut ingerlavoq.

Soorlu tamanna qulaani takuneqarsinnaasoq naalackersuisoqarfiit aamma kommunit tamar-mik pinngitsuisinnaajunnaarsimanermut tunngasut misissuiffigineqarnerani peqataatinneqar-simapput. Aqutsisooqatigiit suliaat nalunaarummi saqqummiunneqartoq tassaavoq “*Atorner-luisunik katsorsaaneq, pisariaqartitsineq aamma inuiaqatigiinnut tunngatillugu iluanaarutis-sat*”, aammattaaq kommunini tusarniaassutigineqarput.

Nunatsinni Nakorsaaneqarfik, Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfik aamma Peqqinnis-saqarfik kiisalu Imigassaq Ikiaroorartullu pillugit Siunnersuisoqatigiit “*Siunissami atorner-luisunik katsorsaasarneq pillugu nuna tamakkerlugu pilersaarut*” taassuma siunnersuutip su-liarineqarneranut atatillugu peqataatinneqarsimapput.

Pinngitsuisinnaajunnaarsimanermut siunissami katsorsaasarnissamut misissuinerit, nalunaa-rusiat aamma pilersaarut inatsisartut inatsisissaatut siunnersuutip matuma suliarineqarneranut tunngavigineqarsimapput.

Nakorsatut ilinniagalik Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfimmi siunnersorti, tassaasoq maanakkut Allorfimmi aqutsisoq, siunnersuutip suliarineqarnera tamakkerlugu peqataatinneqarpoq.

Siunnersuut uunga: Pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaasarneq pillugu Inatsisartut Inatsisaat siusinnerusukkut UPA 2017-imi oqaluserineqareerpoq, taaguuteqarluni imatut, Siunnersuut uunga: Atornerluineq pillugu Inatsisartut Inatsisaat.

1.3. Siunnersuutip imarisai ataatsimut isigalugit

Siunnersuut pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaaneermut aalajangersakkanik imaqarpoq aamma katsorsartinnissamut neqeroorutit assigiinngitsut tullerriaarlugit allattorneqarlutik. Siunnersuummi assut pingartinneqarpoq qulakkiissallugu innuttaasup pinngitsuuisinnaajunnaarsimasup pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut uteqqinnginnissaa, taamaattumillu siunnersuut katsorsartereernerup kingornatigut pilersaarutinik suliaqarnissamut ilaqarpoq. Tamakku saniatigut pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut katsorsartinneq innuttaasunut ataasiakkaanut akeqarunnaassaaq. Siunnersuummi aqqissuussaaneerup ilusissaa ilanngunneqarpoq imaapporlu pinngitsuuisinnaajunnaarsimaneq pillugu qitiusumik ilisimasaqarfik aamma najukkani katsorsaaviit. Siunnersuummi pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinneq mallittarisassaliunneqaannangilaq, kisianni aammattaaq ilaapput katsorsartittussanik innersuusinerumut maleruaqqusat, Allorfiup, kommunimi oqartussaasut aamma peqqissutsimut oqartussaasut akornanni pissutsit suleqatigiinnissaannut tunngasut, kiisalu pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik nalunaarsuiffimmik pilersitsinissamut tunngasut. Nutaajusutut siunnersuummi ilanngunneqarput inuit aanngajaarniutinut tunngatillugu attaviit pillugit maleruaqqusat, inuit tassaasut atorfeqarnerminnut tunngatillugu katsorsartinnissamut periarfissanik paasissutissinissamut qulakkeerinnittussat.

2. Siunnersuummi immikkoortut pingaarnertit

Pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaaneq inatsisissatut siunnersuummi qitiutinneqarpoq. Pinngitsuuisinnaajunnaarsimaneq pillugu inatsisiliortoqarnera nutaajuvoq. Matuma siuliani taaneqartutut kommunit pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinnermut ikiorsiisarput pisortanit ikiorsiissutit pillugit peqqussut naapertorlugu. Tunngavigisaaq erseqqinngilaq aamma taamaattumik kommuninit pisariaqartinneqarsimapput maleruaqqusat erseqqissut aamma tunngavissaaq erseqqissoq pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik ajornartorsiuteqarnermik katsorsartinnissamut aningaasaliinissamut tunngatillugu. Siunnersuut aqutigalugu takuneqarsinnaalerpoq katsorsartinnissamut neqeroorutit suunersut aamma katsorsartinnermut neqerooruteqarnermi aalajangiinissamut tunngaviit suusanersut. Pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinnissamut aningaasaliinissamut piginnaatitaaffik kommuniniissanngilaq, kisianni pinngitsuuisinnaajunnaarsimaneq pillugu qitiusumik ilisimasaqarfimmiissaaq, Allorfimmi.

Matuma siuliani misissueqqissaarnerit taaneqartut takutippaat, inuiaqatigiinnut annertuumik iluaqutissaqassasoq anguniaqarluartumik iliuuseqartoqarpat. Pisariaqartinneqarpoq pinngitsu-

isinnaajunnaarsimanermik ajornartorsiutit siusissumik paasineqarnissaat, kiisalu innuttaasut pinngitsuuisinnaajunnaarsimasut aamma ilaqutariit ikiorneqarnissaannik neqeroorfigissalugit. Siunnersuut suliarineqarpoq misissueqqissaarnerit aqputigalugit ilisimaneqalersut aamma kisaatigineqartutut nalunaarusiap matuma: *“Siunissami nunatsinni atornerluinermut katsorsaa-sarnermik pilersaarutissatut siunnersuut”*, imarisaani saqqummiunneqartut tunngavigalugit.

Pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaasarneq pillugu ilisimatusartuaannartoqarlunilu ineriartortitsisoqartuaannarmat immikkoortoq katsorsartinnermut tunngasoq arlaqartunik maleruaqqusanik sukumiinerusunik saqqummiussisoqarnissaanut piginnaatitsissutinik imaqarpoq. Piginnaatitsissutit qulakkiissavaat periutsinik sunniuteqarnermikkut uppernarsaasersukkanik nutaanerpaamik ilaqartunik maleruaqqusaqartarnissamut periarfissaqartuaannarnissaq, katsorsartinnermut tunngasunik iliuusissanik aallarniisoqaraangat. Aammattaaq piginnaatitsissuteqarpoq pinngitsuuisinnaajunnaarsimasunik allanik, ullumikkut katsorsartinnissamut neqeroorteqarfigineqarsinnaanngitsunik, peqataatitsinissamut, taamaalillunilu pinngitsuuisinnaajunnaarsimanerit suunerinut aamma qanoq ittuunerinut allannguutit sillimaffigineqarlutik.

Siunnersuummi nutaaliamerpaavoq pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut katsorsartinnerup innuttaasunut ataasiakkaanut akeqartinneqannginnissaa. Pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut katsorsartinnerup akeqartinneqannginnissaa naalakkersuisooqatigiit 2014-2018-imut isumaqatigiissutaanni ilaavoq aamma naalakkersuisooqatigiit 2016-2018-imut isumaqatigiissutaanni ingerlateqqinneqarluni.

Katsorsaasarnermut killiliussatut aaqqissuussinermi pinngitsuuisinnaajunnaarsimaneq pillugu ilisimasanut qitiusoqarfik, Allorfik, qititunneqarpoq. Siunnersuut aaqqissuussaanermut maleruaqqusanik sukumiisunik ilaqarpoq aamma suliasat Allorfimmut suliasanngortinneqartut nassuiarneqarlutik. Allorfiup suliasai ilaatigut tassaassapput pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut iliuuserineqartut tamarmiusut ataqatigiissarneqartarnissaat aamma katsorsaasnermik iliuuserisassanik, nutaanerpaamik ilisimasanut aamma pinngitsuuisinnaajunnaarsimasunik katsorsaasnermi suliatigut ingerlatsinermut qaqugukkulluunniit naleqquttumik qulakkeerinninnissaq. Allorfiutaaq akisussaaffigissavai pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut iliuuserineqartunik kisitsisitigut paasissutissanik katersineq, nakkutilliineq nalilersuinerlu. Kiisalu Allorfiup akisussaaffigai susassaqrarfiit akimorlugit ataqatigiissarineq suleqatigiinnerlu kiisalu ilisimatufittut qitiusoqarfinnik aamma soqutigisaqatigiiffinnik suleqateqarneq.

Siunnersuut taamatuttaaq pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut najukkani katsorsaaviit suliasaanik nassuiaanermik imaqarpoq. Kommunitani tamani pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut najukkani katsorsaavinnik pilersitsisoqassaaq. Siunnersuut matuma suliarineqarnerani najukkani katsorsaaviit sisamat pilersinneqarsimapput: Allorfik Kujalleq, Allorfik Sermersooq, Allorfik Qeqqata aamma Allorfik Qeqertalik. Naatsorsuutigineqarpoq 2018-ip ingerlanerani Ilulissani Avannaata katsorsaavimmik pilersitsisoqassasoq. Kommunit tamarmik taamaasillutik nunap immikkoortuani inissisimasumik katsorsaaveqalissapput.

Najukkami katsorsaaviit aqqissuussaannermi Allorfimmut atapput, kisianni kommunini ataa-siakkaani inissisimaffeqarlutik. Najukkani katsorsaaviit Allorfik sinnerlugu sulinermik sania-tigut, katsorsaaviit katsorsartinnissamut kaammattuisuupput aammattaaq inunnik pinngitsuui-sinnaajunnaarsimasunik katsorsaasarput. Najukkani katsorsaaviit angissusiat naammattuusari-aqarpoq katsorsaannermut piginnaaneqarluartunik sulisulimmik atortoqarluartumillu pilersitsi-soqassappat. Taamaattumik illoqarfinni tamani najukkami katsorsaavinnik pilersitsisoqassan-ngilaq, kisiannili kommunini tamani.

Inuit aangajaarniutitut tunngatillugu attaviit pillugit taaguut nutaajuvoq. Inuit aangajaarniuti-nut tunngatillugu attaviit tassaapput suliffimmini pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut kat-sorsartinnermik ilitersuisuusut aamma katsorsartinnissamut kajungilersitsisusut. Inuit aa-ngajaarniutitut tunngatillugu attaviit tassaasinnaapput pisortani imaluunniit inuussutissarsiuti-nik ingerlatsisuni namminersortuni atorfiliusut. Sulilinniginnerminni Allorfimmit neqerooruti-gineqartumik ilinniarsimasuussapput. Inuit aangajaarniutitut tunngatillugu attaviit susassaqa-rneri pillugit Allorfik sulisitsisunik ilitersuinissamut neqerooruteqarpoq. Inuit aangajaarniuti-nut tunngatillugu attaviit pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut tunngatillugu siusissukkut ili-uuseqarnermut atatillugu suliaat pingaaruteqartorujussuusinnaavoq.

Katsorsartinnissamut innersuunneqarnermi periuseq ilanngunneqarpoq. Siunnersuut *katsor-sartinnissaq sioqqullugu iliuuseqarnermut aamma katsorsartereernermi iliuusissanut piler-saarutitut iliuuserisassatut pilersaarutit* aalajangersakkanik ilaqarpoq. Oqaariaatsit taakku marluk Inatsisartut Inatsisaanni atorneqartussaapput. Iliuusissatut pilersaarut katsorsartereer-nerup naammassereernerani katsorsartereernermi ingerlatassat piumasaqaataavoq nalinginnaa-soq, illuatungaaticulli katsorsartinnissaq sioqqullugu iliuusissatut pilersaarut pisariaqartitsineq malillugu suliarineqassalluni aamma ingerlanneqassalluni.

Susassaqarfiit akimorlugit suleqatigiinneq pingaarnertut isigineqarpoq pitsaanerpaamik kat-sorsaasoqarnissaanut aammalu katsorsartinnerup pitsaasumik kinguneqarnissaata qulakkeer-neqarnissaanut. Suleqatigiinneq pisussaaffiliineruvoq, taamatut ataatsimut anguniagassaqas-sammat aamma peqataasut akornanni iliuuserisassat tulluarsarneqarniassammata. Siunnersuut najukkani katsorsaaviit, najukkami kommunit oqartussaasui aamma najukkani peqqinnissa-qarfiit akornanni suleqatigiinnermut tunngasumik aalajangersakkamik imaqarpoq. Suleqati-giinnermi oqartussaasoqarfiit allat imaluunniit namminersortutut ingerlatsisut ilanngunneqar-sinnaapput.

Siunnersuut katsorsaannermik ingerlataqartut inuit qanoq qaffasissusilimmik ilinniaqarsimanis-saannut tunngatillugu piumasaqaammik ilaqarpoq. Suliaticut pikkorissuseqarnek aamma in-nuttaasunut ataasiakkaanut pinngitsuuisinnaajunnaarsimasunut aqqissuussamik attaveqarnek katsorsartinnerup pitsaasumik kinguneqarnissaanut attuumassuteqarput.

Katsorsartinnerup inernerisa tamakkiisumik malinnaavigineqarnissaat qulakkeerniarlugu kat-sorsaannermut kisitsisitigut paasissutissanik nalunaarsuiffimmik pilersitsisoqassaaq. Katsorsaa-

nermik suliaqarfiit, namminersortunit aamma pisortanit pigineqartut, kiisalu inuit ataasiakkaat pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaanermik ingerlataqartut nalunaarsuiffimmut nalunaaruteqartassapput. Nalunaarsuiffik pisariaqarluinnartutut isigineqassaaq, taamatut nakkutilliinermik aamma pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut katsorsartinnermik nalilersuinissaq qulakkeersinnaajumallugu, taamaaliornikkullu pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut siunissami katsorsaasarnerup ineriartortitseqqinnissaanut periarfissaqarniarluni. Siunnersuummi ilaattigut ilanngunneqarpoq nalunaaruteqartarnissamut piffissaliinermut piumasaqaat. Tassani aammattaaq nalunaaruteqartarnissamut aamma nalunaaruteqartarnermut aqqissuussinermut sukumiisumik maleruaqqusanik aalajangersaasoqarnissaanut piginnaatitsissummik ilanngusaqartoqarpoq.

Siunnersuummi naggataatigut ilanngunneqarput allaffissornikkut aalajangersakkat makkununga nakkutilliineq, naammagittaalliuuteqarnissamut periarfissat aamma aningaasalersuiner-
mut tunngasut. Inaarutaasumik aalajangersarneqarput atuutsitsilernissamut aalajangersakkat.

3. Pisortanut aningaasaqarnikkut aamma allaffissornikkut kingunerisassai

Nalunaarusiami ”*Kalaallit Nunaanni atornerluinermut aningaasartuutit*” 2015-imeersumi allasimavoq maani nunami atornerluinermut pinngitsuuisinnaannginnermullu atatillugu aningaasartuutit assut amerlaqisut. Toqqaannartumik ataatsimut katillugit aningaasartuutit peqqinnissaqarfimmut aamma isumaginnikkut tunngasut, akissarsiassanik annaasaqarnermut kiisalu pinerlunnerup kingunerisaanik kisitsisitigut paasissutissat pissarsiarineqarsinnaasut aallaavigalugit aamma siunertamut atorneqartut ukiumut 250 aamma 316 mio. kr.-nit akornanniipput. Aningaasat taakku atornerluinermut toqqaannartumik aningaasartuutaapput. Atornerluisulinni peroriartorsimaneq patsisaalluni ilinniagaqarsimanninneq aamma allat toqqaannartuunngitsumik tamatuminnga aallaaveqartunut allanut aningaasartuutit taamaalillutik ilanngunneqanngillat.

Katsorsartinneq inunnut ataasiakkaanut akeqartinneqanngimmat ilimagineqartariaqarpoq katsorsartinnissamut qinnuteqaateqartut amerlinissaat. Taama aamma pisoqarpoq 2016-2017 inuit 1.100-ngajaat katsorsartinnissamut innersuunneqarmata. Tamanna oqartussaasunut ataasiakkaanut annertunerusumik suliassaqalernermik kinguneqarsinnaavoq tamatumalu kinguneranik aningaasartuuteqarnerunermik. Taamaakkaluatorli pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaanermut pingaartitsilluni iliuseqarnermut aningaasaliissuteqarneq siunissami pisortanut sipaaruteqarnermik kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq. Taamaattorli ilanngunneqartariaqarpoq imigassamik aalakoornartortalimmik atuinerup appariaateqarnera erniinnaartumik kinguneqassammat nunatta karsianut akitsuutitigut annaasaqarnermik, taamaattorli siunissami peqqinnissaqarfimmut aamma isumaginnittoqarfimmut pisortat aningaasartuutaasa appariaateqarnissaannik tamatuma illuatungeqarnissaa naatsorsuutigineqarluni.

2016-imut aningaasanut inatsimmi pinngitsuuisinnaannginnermut katsorsartinnissamut aningaasaliissutit peqqinnissaqarfimmi kontuni pingaarnerni assigiinngitsuni missingersuutinut ilanngunneqarput. Aningaasaliissutit maannakkut kontumi ataatsimi katersorneqarput Allorfik

pinngitsuuisinnaanginnermut katsorsartinnermut pilersaarutip ingerlataanut tamanut peqqin-nissaqarfiup kontuani pingaarnermi toqqaannartumik aningaasaliissutitut akisussaaffeqarmat. Aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi aanngajaarniutitut aningaasanoortarnermullu katsorsartinnermut qaffariaateqartoqarpoq 5,9 mio. kr.-nik. Qaffariaateqartitsisoqarneranut pissu-taavoq katsorsartinnermut pilersaarummut ilaammat pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut kat-sorsartinneq kommuninut akeqassanngitsoq. Kommuninut tapiissutit assinganik appariaate-qarput.

Piffissami 2022-p tungaanut ingerlatassanut kisitsit naatsorsuutigineqartoq takussutissiami tulluuttumi imaappoq:

Suliassami kisitsisit						
Aningaasaliissutitut agguassineq (1.000 kr.-ikkaarlugit)	N 2017	AI 2018	AIS 2019	M 2020	M 2021	M 2022
Pinngitsuuisinnaajunnaarnermut ili-simasaqarfik	4.046	4.060	4.060	4.060	4.060	4.060
IT il. il.	95	360	360	360	360	360
Najukkami pinngitsuuisinnaajun-naarnermut katsorsaaviit	4.954	14.987	14.715	14.715	14.715	14.715
Siusissukkut innersuussisarnerit						
pinaveersaartitsinerillu	914	650	400	400	400	400
Katsorsaanerit	7.135	17.180	14.861	14.241	14.241	14.241
Paasissutissiisarneq	17	430	430	430	430	430
Ilinniartitaaneq	1.877	1.380	1.100	3.211	2.654	2.654
Naliliineq	0	0	0	500	500	500
Katillugit	19.038	39.047	35.926	37.917	37.360	37.360

Suliassanut kisitsisini AI2018-imut aningaasaliissutitini agguanneqartutit allanneqartutit ilan-ngunneqarput 2016-imi missingersuutitut sunniuteqanngitsumik kontumut pingaarnermut nuunneqartut.

Katsorsaanerit aningaasartuutit tassaanerupput ulluinnarni katsorsartinnermut neqerooruti-nut atorneqartut, maannakkut Nuummi Katsorsaavimmut, 2017-2019-imut neqerooruteqartit-sinermi ajugaasoq. 2016-imiilli akeqanngitsumik katsorsartinnissamut neqeroorut tatineqarpoq, taamaattumik ukiuni siullerni immikkut aningasaliissuteqartoqarluni. Tamatuma kingornatigut najukkani neqeroorutit katsorsaanerit arlallit ingerlatilissavaat.

Nuna tamakkerlugu pinngitsuuisinnaajunnaarnerisimamut kisitsisitigut paasissutissanik data-basemik pilersitsinermut aningaasartuutit aammattaaq ukiuni siullerni amerlanerussapput, ta-matuma kingornatigut aningaasartuutit ingerlatsinermut IT-mullu aningaasartuutaanerussallu-tik.

Katsorsartinnissamut neqeroorutit amerliartorsinnaanerit malillugu tamanna aningaasartuute-qarnerulernermik kinguneqassaaq, kisianni soorlu nalunaarusiap “*Atornerluisunik katsorsaa-neq, pisariaqartitsineq aamma inuiaqatigiinnut tunngatillugu iluanaarutissat*” takutikkaa a-ngusaqarluarniarluni iliuuseqarnermi iluanaarutissaqarluartoq Kalaallit Nunaanni aanngajaar-niutitut pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut annikillisaataasinnaasunik. Siunissami ungasin-

nerusumi pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut katsorsartinnissamut pisariaqartitsinerup anni-killinissaa naatsorsuutigineqarpoq.

4. Aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu inuussutissarsiutinik ingerlatsisunut kingunerisassai

Inuit aangajaarniutitut tunngatillugu attaviit, soorlu siuliani taaneqareersutut, inuussutissarsiutinik ingerlatsisuni namminersortuni atorfeqartuusinnaapput. Taakkunanga ilinniartitsineq aamma kingusinnerusukkut inuit angajaarniutitut tunngatillugu attavittut sulinerat kinguneqassaaq nalinginnaasumik suliffimminnit piffissani sivikitsuni sulinnigittarnerannik. Sulinnigittarnerat tamanna aningaasartuutaassaaq. Inuit angajaarniutitut tunngatillugu attaviit nalinginnaasumik suliffimminnit sulinnigittarnerat pissutigalugu aningaasartuutaasut saniatigut inatsissatut siunnersuutip inuussutissarsiutinik ingerlatsisunut aningaasaqarnikkut kinguneqarnerlunnissaa naatsorsuutigineqanngilaq. Piffissami ungasinnerusumi naatsorsuutigineqartariaqsaaq siunnersuutip innuttaasut siunissami ilinniaqqinnissamut aamma suliffissaqarnissamut periarfissaannut atatillugu ataatsimut isigalugu kivitseqataanissaa. Inuussutissarsiutinik ingerlatsisunut atatillugu tamanna pitsaasuusaaq sulisussaqarnissamut tunngavissatut aamma tassa aalajaannerusunik sulisoqalernissamut qulakkeerinneqataalluni.

5. Avatangiisinut, pinngortitamut aamma innuttaasut peqqissusiannut kingunerisassai

Nalunaarusiap *“Atornerluisunik katsorsaaneq, pisariaqartitsineq aamma inuiaqatigiinnut tunngatillugu iluanaarutissat”* takutippaa inuiaqatigiinnut iluanaarutissanik periarfissaqarluartoq aamma inunni ataasiakkaani periarfissaqartoq ukiunik inuuffigisanik amerlanerusunngortinnerisigut, peqqissutsip pitsaannerusunngortinneratigut aamma inuunerup naleqalersinneratigut.

6. Innuttaasunut kingunerisassai

Inuit ataasiakkaat pinngitsuuisinnaajunnaarsimanerminnik qaangiisut peqqissutsimikkut pitsanngornerussapput, suliffissaqarnissaminnut periarfissaqarnerulerlutik aamma aningaasaqarniarnerat pitsaanerulersinnaalluni. Atornerluineq amerlanertigut meeqqanik sumiginnaanermik kinguneqartarmat siunnersuutip meerarpassuit inuuniarnerminni atugarisaasigut pitsaanerulersitsineq qulakkeerinneqataaffigissavaa.

7. Sunniutaasussat allat malunnaateqarluartut

Soqanngilaq.

8. Oqartussaasunik aamma kattuffinnik il.il. tusarniaaneq

Siunnersuut piffissami 1. nov. 2017-imit - 6. dec. 2017-ip tungaanut tusarniarfigisanut mak-kununnga tusarniaassutigineqarpoq:

Namminersorlutik Oqartussani Naalakkersuisoqarfinnut tamanut, KANUKOKA, Kommuninut tamanut, MIO, IMAK, IPIS, Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik, Biiskopeqarfik, Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfik, Kalaallit Nunaanni Politiit, NISIIIP, AK, SIK, PK, Imigassaq Ikiaroorartullu pillugit Siunnersuisooqatigiit, Pinerlutsaaliui-

nermut Siunnersuisoqatigiit, Nunatsinni Nakorsaaneqarfik, Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivik, Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviit, Naalagaaffiup Sinniisoqarfia aamma Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut.

Siunnersuut piffissami tassani tusarniaanermut nittartakkami pissarsiarineqarsinnaavoq.

Taakku saniatigut siusinnerusukkut inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut piffissami 4. nov. 2016-imit – 10. dec. 2016-imut tusarniaassutigineqarpoq. Taamanikkut tusarniaanermut akissuteqaatit takkuttut taamani siunnersuummut ilanngunneqarput, UPA 2017-imi saqqummiunneqartumut, taakkulu siunnersuummi matumani ingerlateqqinneqarput.

Tusarniaanermut akissuteqaatit 15-it tiguneqarput. Taakkua ilaat oqaaseqaateqanngitsut tassaapput: Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik, Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik, Aatsitassanut Ikummatissanullu Naalakkersuisoqarfik, Kommunitut, Nunaqarfinnut, Isorliunerusunut, Attaveqatigiinnermut Ineqarnermullu/Nunami Namminer-mi Immikkoortortaqarfik, Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut, Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik aamma Kommuneqarfik Sermersooq, Isumaginninnermut Suliffeqarnermullu Ingerlatsivik, taamaattorli oqaatigalugu:

”Malugivarput Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup isertitsiviisa ilaanni inuiut eqqartuussaasimanerminnik ingerlatsisut katsorsartinnerannut atugassarititaasut pillugit Naalakkersuisut aamma Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup akornanni isumaqatigiissutigineqassasut.”

Taakkua ilaat siunnersuummut oqaaseqaateqartut tassaapput: Kalaallit Nunaanni Politiit, Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut. Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfik, IMAK, KANUKOKA, SIK, Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfik, Justitsministeriet aamma Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfik.

Matuma kinguliani tusarniaanermut akissuteqaatit suliarineqarput aamma allannguutissatut siunnersuutit tusarniaanerup nalaani tiguneqarsimasut. Tusarniaanermut akissuteqaatit allagaa-sanngorlugit issuarneqarput aamma oqaasertai tamakkerlugit ilanngunneqarlutik, imaangip-pat tassani pineqarlutik oqaatit atorneqarnerannit aamma inatsilerinnermi teknikki tunngavigalugit iluarsisat.

Kalaallit Nunaanni Politiinit tusarniaanermut akissuteqaat

E-mailikkut 1. novembarimeersukkut 2017 Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup pinngitsuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaasarneq pillugu Inatsisartut Inatsisissaattut siunnersuummut oqaaseqaatigisinnaajunnaakkannik piumaffigivaanga.

Inatsisissatut siunnersuummi § 11-mi suliniut nutaaq aallartinneqarpoq, tassa suliffinni inuit aanngajaarniutinut tunngatillugu attaviit, taakku pinngitsuisinnaajunnaarnissamut pina-veersaartitsinnermut aamma katsorsartinnissamut kajumilersitsinissamut peqataassallutik.

Imminut pisinnaatillugu siunnersuutigissavara eqqarsaatigeqqullugu inatsimmi aamma oqaaseqaatini erseqqissaateqartoqarnissaa, tassa inuit aanngajaarniutitut tunngatillugu attavinnik atuutilersitsinissaq pisortat aamma namminersortut (privatit) suliffeqarfiini sulisitsisunut tunngatillugu neqeroorutitut imaluunniit piumasaqaatitut eqqarsaatigineqarnersoq.

Inatsisissatut siunnersuutip allanik oqaaseqaateqarnissannut pissutissaqartinngilaanga.

Akissuteqaat

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik maluginiarpaa Kalaallit Nunaanni Politiit siunnersuutigigaat suliffinni inuit aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviit, sulisitsisunut neqeroorutitut imaluunniit piumasaqaatitut eqqarsaatigineqarnersoq erseqqissaatigineqassasoq.

Tamatuma kingunerisaanik § 11-mi, maannakkut § 12-inngortumi oqaasertat allanngortinnekarpur, imatut allassimalerluni sulisitsisut ataasiakkaat inunnik aanngajaarniutitut tunngatillugu attavinnik aaqqissuussinermik pilersitsinissaapput. Taamatullu erseqqissarneqarpoq inunnik aanngajaarniutitut tunngatillugu attavinnik pilersitsinissaq suliffinnut neqeroorutaasoq.

Kalaallit Nunaanni Sulisitsisunit tusarniaanermut akissuteqaat

Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut pitsaasutut isigaat pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaasarneq pillugu inatsimmik suliaqartoqarnissaa.

GE-mit nalilernerqarpoq tamanna pitsaasumik kinguneqarumaartoq ingammik inunnik aanngajaarniutitut tunngatillugu attavinnik ilinniartitsisoqarpat.

GE-mit inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatit piviusut makkuupput:

§ 14, immi. 5-imut

Paatsuunganarpoq §§ 14-imut aamma 15-imut innersuussisoqarnera.

§ 18-imut

Eqqarsaatigineqartariaqarsorinarpoq najukkani katsorsaasutut sulisut taamak qaffasitsigisumik ilinniagaqarnissaannut piumasaqaateqartoqartariaqarnersoq, imaluunniit imaattariaqanngiinnarnerluni atorfinitsitsisutut oqartussaasut pitsaanerpaamik piginnaasaqartut atorfinitsiinnartariaqaraat.

GE-mit inassutigineqassaaq naammagittaalliuteqarnissamut aalajangersakkamik ilanngussisoqarnissaa katsorsartinnermut tunngatillugu naammagittaalliorfigineqarsinnaasumik. Naammagittaalliuteqarnissamut aalajangersakkat marluk ilanngunneqarsimapput siulleq sulissinerup qaffasissusianut aappaalu katsorsartinnissamut itigartinneqarnermut tunngasoq.

Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut inatsisissatut siunnersuummut allanik oqaaseqaatissaqanngilat.

Akissuteqaat

§ 14, imm. 5-imut

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup, GE-p § 14, imm. 5-imi innersuussinerup paasiumi-naannera pillugu isumaqarnera, tusaatissatut tiguaat. Innersuussineq peerneqarpoq.

§ 18-imut

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup paasivaa GE isumaqartoq najukkani katsorsaasutut sulisut taamak qaffasitsigisumik ilinniagaqarnissaannut piumasaqaateqartoqartariaqarnera eqqarsaatigineqaqqittariaqannginersoq.

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup sulisut ilinniarluarsimasut pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut katsorsartinnissamik neqerooruteqarnissamut pisariaqartuusutut isigai. Taamaattumik siunnersuut malinneqanngilaq.

Tamatuma saniatigut GE-mit inassuteqaatigineqarpoq katsorsartinnermut tunngatillugu naammagittaalliornissamut aalajangersakkamik ilanngussisoqartariaqartoq.

Maleruaqqusat aalajangersarneqareersut ilaatinneqarput taakkunani malinneqarput Peqqinnisaqarfiup aquneqarnera, aaqqissuussaanera kiisalu peqqinnissamut tunngasutigut sullissisut aamma tarnip pissusaanik ilisimasallit pillugit Inatsisartut Inatsisaanni aalajangersakkat, kingusinnerusukkut allanngortinneqartut, tassa Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup suliat napparsimasut naammagittaalliutaannut tunngasut Napparsimasut Maalaarutaannik Aalajangiisartunit suliarineqassasut. Taamaattumik Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup pisariaqarsorinngilaa Inatsisartut Inatsisaanni matumani sukumiinerusumik maleruaqqusaliornissaq, kisianni Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup aalajangersakkat matuma siuliani taaneqartut inatsisip allanneqarnerani innersuussutigivai.

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalackersuisoqarfimmit tusarniaanermut akissuteqaat

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalackersuisoqarfik (AAN) Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfimmut (PN) Pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaasarneq pillugu Inatsisartut Inatsisaat pillugu tusarniaanermut qujavoq.

Nalunaarsuiffimmik (databasemik) pilersitsisoqarnissaa taaneqarpoq, taamaattumik naatsorsueqqissaartarfik pillugu inatsit eqqumaffigineqassaaq, tassa taaneqarpoq:

§ 3. Pisortat oqartussaarfiaq suliffeqarfialluunniit nalunaarsuiffiliornialerpat kiisalu kisitsisutigut paasissutissanik katersinialerpat suliaqarnialerpallu Naatsorsueqqissaartarfik ilisimatinneqassaaq aaqqissueqatigiinnissaq siunertaralugu.

Tamatuma saniatigut oqaaseqaateqartoqanngilaq tamanna aningaasaliissutitut tunniunneqartut naapertorlugit ingerlanneqarpat.

Akissuteqaat

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup naatsorsueqqissaartarfik pillugu inatsit eqqumaffigaa, taamaattumik § 3 naapertorlugu pisariaqartut suliarissallugit.

IMAK-ip tusarniaanermut akissuteqaataa

IMAK-imi siulersuisut inatsisissatut siunnersuut oqaluuseraat. Siulersuisut inatsisissatut siunnersuut tapersorsorpaat taamaattorli najukkani katsorsaaviit aningaasalersorneqarnissaat ernumassutigalugu. Siulersuisunit ernumassutigineqarpoq atornerluisut illoqarfinnit allanut katsorsartikkiartorlutik aallartinneqartarnissaat – ernumassutigineqarpoq atornerluinermut uteqqinnissaat avatangiisitik nalunngisaristik uterfigeqqikkunikkit.

Siulersuisut isumaqarput eqqarsaatigineqartariaqartoq sumiiffinni annertuumik atornerluisoqarfiusuni katsorsaavinnik pilersinneqarnissaa, taakkununga ilanngullugit Qaanaaq aamma Tasiilaq (taakkunani imigassat kimittuut matuneqarsimapput).

Akissuteqaat

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup annertuumik isiginiarpaa pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut uteqqittoortoqannginnissaa. Taamaattumik inatsisissatut siunnersuummi ilanngunneqarpoq katsorsartereernerup kingornatigut iliuusissatut pilersaarutitut aalajangersagaq, taanna atornerluisunut inunntut ataasiakkaanut immikkut pilersaarutaavoq. Katsorsartereernerup kingornatigut pilersaarutini iliuusissanut ilaavoq, tassa katsorsartereernerup kingornatigut aallartinneqartussanut, uteqqinnissamut pinngitsoortitsiniarnissaa. Atornerluisuusimasoq suliffeqarpat tassanilu inummik aangajaarniutitut tunngatillugu attaveqaammik sulisoqarluni, taava inuup aangajaarniutitut tunngatillugu attaveqartuusup suliaanut ilaasinnaavoq utertoqqinnissamut pinngitsoortitsiniarneq.

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup malugaa IMAK-imi siulersuisut isumaqarmata aammattaaq sumiiffinni annertuumik atornerluisuuffiusuni katsorsaavinnik pilersitsisoqarnissaa.

Pinerluttunik Isumaginnittoqarfimmit tusarniaanermut akissuteqaat

Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup inatsisissatut siunnersuummi siunniunneqartoq pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaanermt malittarisassaliornissaa, kiisalu katsorsaanermi aaqqissusaanikkut killiliussanik aalajangersaanissaa.

Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup aammattaaq isumaqatigaa inatsisissatut siunnersuummi siunertarineqartoq inuiaqatigiinnit suli naligiinnerulernissamik anguniagaqarneq, tassa atornerluinermik katsorsartinnermi nammineq akiliuteqarnani ingerlatsisoqartalernissaa. Innuttaasut isertitsivinniitinneqartut atornerluinermik katsorsartinnissamut pisariaqartitsisut, taakku inuuniarnermikkut ajornartorsiuteqarajuttuusarput. Misilittagaqarfigineqarpoq inuit

piviusumik atornerluisuusut isertitsivimmiinnerminnut atatillugu katsorsartinnissamut kajumissuseqalersinnaanerat, tassa piviusumik atornerluisuunerat piffissap isertitsivimmiinnerup nalaani taamaattarmat imaluunniit ajornarnerulersinneqartarluni.

§ 23 danskit naalagaaffiannut sukumiinerusumik oqaluuserineqartariaqarpoq, taamaattumik danskit Justitsministeriaqarfianit tusarniaanermut akissuteqaat nassiunneqartoq innersuunneqarpoq.

Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup maluginiarpa inatsisissatut siunnersuummi nutaami taaneqarsimangimmat, inuit pinngitsuisinnaajunnaarsimanermut piffissami eqqartuunneqarfimminni katsorsartinnermik aallartitseresimasut, taakku isertitsivimmiittillutik katsorsartinnerminnik naammassinnissinnaanerat. Taamaattorli Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup naatsorsuutigaa pissutsit suli taamaannerat. Taamaattumik Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup naatsorsuutigaa innuttaasoq katsorsartinnerminik ingerlatsilereersimalluni aamma taassuma ingerlanerata nalaani isertitsivimmiittussanngortinneqarluni eqqartuunneqarluni, taava katsorsartinneq ingerlatiinnarsinnaassagaa imaappat tamatumunnga atatillugu isumannaallisaanermut tunngatillugu nalorninarartoqassanani.

Akissuteqaat

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfik isumaqatigivaa, danskit Justitsministeriaqarfiata aamma Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup akornanni oqaloqatigiittoqartariaqartoq, inuit isertitsivimmiittut aamma atornerluisuusut atugarisassaannut tunngatillugu erseqqissumik pisoqartariaqarmat. Justitsministeriap 15. juni 2018 tusarniaanermut akissuteqaataatigut tamatumunnga tunngasoq paasinarsivoq. Taamaattumik Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup Justitsministeriaqarfiup allagaanut akissuteqaataa innersuunneqarpoq. Matuma kinguliani siullermik Justitsministeriaqarfiup tusarniaanermut akissuteqataa issuaaffigineqarpoq aamma tamatuma kingornatigut tusarniaanermut akissuteqaat 15. jni 2018-imeersoq.

Justitsministeriaqarfimmit akissuteqaat

Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup Justitsministeriamut ilisimatitsissutigaa Kalaallit Nunaanni Naalackersuisut 1. novembari 2017 Pinngitsuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaasarneq pillugu Inatsisartut Inatsisissaattut siunnersuummut missingiummik nassiussaqaarsimasut, tusarniaanermut kingusinnerpaamik akissuteqaateqarnissaq 6. decembari 2017-imut killilerneqarsimalluni.

Missingiutip § 23-ani allassimavoq inunnut, Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup isertitsiviisa ilaanni eqqartuussaananermik ingerlatsisunut, pinngitsuisinnaajunnaarsimanermut katsorsartinnissamut atugassarititaasut Naalackersuisut aamma Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup akornanni isumaqatigiissutigineqassapput.

Aalajangersakkamut oqaaseqaatini ersersinneqarpoq Namminersorlutik Oqartussat innuttaasup eqqartuunneqarsimasup pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinneranut aningaasartutit aningaasartuutigissanngikkai. Imaappat Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfik isertitsivimmiittumik eqqartuunneqarnerminik ingerlatsilereersimasumik pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut katsorsaasoqarnissaanik kissaateqarluni, taava sukumiinerusumik atugassarititaasut Naalakkersuisut aamma Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup akornanni isumaqatigiissuteqarnikkut sukumiinerusumik isumaqatigiissutigineqassapput.

Soorlu Naalakkersuisut ilisimareeraat Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik 22. septembari 2017-imi Justitsministeriaqarfimmut saaffiginnissuteqarpoq, tassani qinnutigalugu ministeriaqarfiup akuerissagaa, pinerluttunik isumaginnittoqarfik tassaasoq Kalaallit Nunaanni pinerluttunik isumaginnittoqarfiup isertitsiviini inissinneqarsimasut atornerluinerminnik katsorsartinnissaannut (pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut katsorsartinnissaannut) qulakkeerinninnissamut akisussaasuusoq. Tamanna nangillugu Justitsministeriaqarfiup Socialministeriaqarfik aamma Sundhedsministeriaqarfik qinnuigai nalilersueqqullugit, tassa ilumut Kalaallit Nunaata isertitsivinniittut atornerluinerminnik katsorsartinnissaat akisussaaffittut tigusimanageraa, tamatumunnga ilanngullugu aningaasatigut tamatumunnga akisussaassuseqarneq. Tamatuma 2018-ip aallartinnerani paasinarsisimanissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Justitsministeriaqarfiup paasinninnera tunngavigalugu inatsisissatut missingiummi atornerluinermik katsorsartinnissamut aningaasartuutinut akisussaassuseqarnermut maleruaqqusanik aalajangersaasoqarsinnaanngilaq, imaappat suli paasinarsisimanngitsoq Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat namminersornerulernermut inatsit naapertorlugu – isumaginninnermik taamatullu peqqinnissaqarfimmik tigusinerminnut atatillugu – isertitsivimmiittunik atornerluinermik katsorsaasarneq tigusimagaat. Taamaattumik isertitsivimmiittut pinngitsuuisinnaajunnaarsimanerannik katsorsaanerumut tunngatillugu Namminersorlutik Oqartussat aamma Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup akornanni atugassarititaasunut maleruaqqusanut tunngatillugu isumaqatigiissuteqartoqarnissaa pillugu aalajangersaasoqartariaqanngilaq, tassami – isertitsivimmiittut pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinnissaannut aningaasartuutitigut akisussaassuseqarnermut tunngatillugu apeqqummik erseqqissaaneq paasineqarpat – taava isumaqatigiissuteqartoqartussaannngimmat, atornerluinermik katsorsartinnerumut kiap akiliisussaanageranut tunngatillugu.

Matuma siulianiittunut tunngatillugu apeqquteqartoqarniaruni taava Naalakkersuisut Justitsministeriaqarfimmi Nordatlantenhed attaveqarfigineqarsinnaavoq.

Justitsministeriaqarfimmit akissuteqaat, 15. juni 2018 ullulernerqartoq

1. Naalakkersuisut ulloq 22. september 2017 Justitsministeriamut saaffiginnissuteqarput qinnuteqaatigalugu ministeriaqarfiup akuerissagaa, tassa Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup Kalaallit Nunaanni isertitsivinni isertitsivinniittunik atornerluinermik katsorsartinneq (pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinneq) akisussaaffigaa.

Naalakkersuisut saaffiginnissutaanni ersersinneqarpoq Naalakkersuisut apeqqut erseqqissumik paaserusukkaat tassani siunertaralugu pinngitsuuisinnaajunnaarnermik katsorsaasarneq pillugu inatsisissamik siunnersuuteqarnissamut, tamatuma kingunerisaanik Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup isertitsivimmiittut katsorneqarnerannut aningaasartuutit akilertassagaat.

2. Justitsiministeriap Naalakkersuisut qinnuteqaataannut atatillugu Børne- og Socialministeriet aamma Sundheds- og Ældreministeriet qinnuigaat nalilersoqqullugu, Kalaallit Nunaata – isumaginninnermik aamma peqqinnissaqarfimmik tigusinermut atatillugu – isertitsivinniittut atornerluinermik katsorsartinnerannut akisussaaffik tigusimaneeraat.

Allakkiami 19. april 2018-imeersumi (assilinera ilanngunneqarpoq) Børne- og Socialministeriamit nalilernerqarpoq Kalaallit Nunaata 1980-imi isumaginninnermut attuumassuteqartut tamaasa tigusimagaat, tassunga ilanngullugit aamma Kalaallit Nunaanni ikiaroorartunik atornerluinermik katsorsaaneq.

Tamatuma saniatigut Sundheds- og Ældreministeriamit allakkiami 31. maj 2018-imeersumik (assilinera ilanngunneqarpoq) nalilernerqarpoq Kalaallit Nunaata - 1992-imi peqqinnissaqarfimmik tigusinerminnut atatillugu attuumassuteqartut tigusimagaat – atornerluinermik katsorsaaneermut, peqqinnissaqarfiup iluani ingerlanneqartumut, akisussaaffik tigusimagaat.

Taamaalilluni ataatsimoortumik naliliineq pigineqalerpoq, tassa Kalaallit Nunaata – aammattaaq Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup Kalaallit Nunaanni isertitsiviutaanni isertitsivinniittunut tunngatillugu – atornerluinermut katsorsaaneermut akisussaaffik tigusimagaat peqqinnissamut inatsit taamatullu isumaginninnermut inatsit malillugit. Tamatumani aammattaaq pineqarpoq tamatumunnga tunngatillugu aningaasatigut akisussaaffik.

3. Justitsiministeriap taamatutaaq – tamakkersimanissaa eqqarsaatigalugu – ilanngullugu ilisimatitsissutigissavaa Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinerimi inatsimmi § 209-mi aalajangersagaqarmat inissitaq nakorsamit katsorsartissinnaatitaasoq allatigullu peqqissutsimigut ikiorneqarsinnaatitaalluni. Aalajangersagaq pinerluttulerinerimi inatsimmut 2008-meersumut ilanngunneqarpoq.

Aalajangersakkamut immikkut oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq tulliuttoq, tak. inatsisissatut siunnersuut nr L 35 (Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinerimi inatsisissatut siunnersuut), 2007-08 (2. samling), qupp. 110:

“Aalajangersakkami pisinnaatitaaffik atuutereersoq inatsisikkut aalajangersarneqarpoq, tamatuma kingunerisaanik isertitsivimmiittoq nakorsamik katsorsarneqarnissaminut il.il., allatulli innuttaasutut nammineersinnaajunnaarsinneqarsimannigutsut, pisinnaatitaaffeqartoq. Killilersorneqarnani pisinnaatitaanermut apeqqut, ilanngullugit peqqissutsimut

tunngatillugu sullinneqarnermut akiliutit, taamatutaaq tamakku pillugu maleruaqqusat nalinginnaasut tunngavigalugit aaqqiivigineqarput. Taamaalluni aalajangersagaq akeqanngitsumik immikkut ittumik suliaritinnissamut periarfissiingilaq. Napparsivimmum unitsinneqarnek, tassunga ilanngullugu pinngitsaalisaalluni napparsimavimmum unitsinneqarnek, tamakku peqqissutsimut inatsimmi maleruaqqusat naapertorlugit ingerlanneqarsinnaapput (...)”

Tamatumani pineqarpoq tunngaviusumik inatsisikkut aalajangersaaneq, tassa nammineersinnaajunnaarsitaasimanerup kingunerissanngikkaa peqqinnissamut tunngatillugu katsorsartinnissamut periarfissap killilersorneqarnissaa, allatulli Kalaallit Nunaanni neqeroorutigineqartunut.

Pinerluttunik Isumaginninnermut Pisortaqarfiup ilisimatitsissutigaa Kalaallit Nunaanni isertitsivimmiittunik atornerluinnermut katsorsarneqartut pillugit 1980-imi paasissutissanik pigisaqarnatik, (tassa imaappoq Kalaallit Nunaat isumaginninnermut tunngasunik tigusinerata nalaani) aamma 1992-imi (tassa imaappoq Kalaallit Nunaata peqqinnissaqarfimmut tunngasunik tigusinerata nalaani), kisianni pisortaqarfik tunngavissaqanngilaq isumaqassalluni piffissani taakkunani pineqartuni Kalaallit Nunaanni isertitsivinni atornerluinnermut katsorsartinnissamut neqerooruteqartoqarsimaneranut.

Tamatuma saniatigut Pinerluttunik Isumaginninnermut Pisortaqarfiup ilisimatitsissutigaa 1980-imiluunniit taamatullu 1992-imi Danmarkimi paarnaarussivinni atornerluinnermut katsorsartinnermik inuusaatsimut tunngasunik peqarsimanngitsoq.

Taamaattorli 1980-imi taamanikkut naamassinninnissamut nalunaarummi (nalunaarut normu 423, 21. juni 1973-imeersoq) taamanikkut pinerluttulerinnermut inatsimmi atuuttumi § 49, imm. 1 naapertorlugu, atuuttumi § 9, imm. 2, tunngavigalugu, imigassamik atornerluinnermik kingunerlutsitsisunut sivikitsumik nakorsaatitortitsinissaq neqeroorutigineqartarput, paarnaarussanut malunnaateqarluartumik imigassamik atornerluinnermik kingunerlutsitsisutut takuneqarsinnaasunut.

Pinerluttunik Isumaginninnermut Pisortaqarfiup ilisimasaqarfiginngilaa 1980-imi paarnaarussanut ikiaroornartumik atornerluisunut atornerluinnermik kingunerlutsitsisunut sivikitsumik nakorsaatitortitsinissaq neqeroorutaasimansoq.

Danmarkimi 1992 – atornerluinnermik kingunerlutsitsinnermik annikillisaaniarluni nakorsaatinik neqerooruteqarnerup saniatigut, paarnaarussanut malunnaateqarluartumik imigassamik atornerluinnermik kingunerlutsitsisutut takuneqarsinnaasunut – taamatutaaq paarnaarussanut ikiaroornartumik atornerluisunut atornerluinnermik kingunerlutsitsisunut sivikitsumik nakorsaatitortitsinissaq neqeroorutigineqartarpoq.

Naamassinninnissamut nalunaarut Kalaallit Nunaanni atorineqanngisaannarsimavoq. Tamatumani aamma pineqarpoq maannakkut atuuttumik pillagaanerup

naammassineqarnissaa pillugu inatsimmi § 45 a-mi maleruaqqusaq, satspulje pillugu 2006-imi isumaqatigiissut tunngavigalugu pilersinneqartoq, taanna aamma Kalaallit Nunaannut Kunnigip peqqussutaatigut atuutilersinneqarsinnaanngilaq.

Matuma siulianiittunut ilanngullugu Justitsministeriamit siunnersuutigineqassaaq, tassa Justitsministeria aamma Naalakkersuisut periarfissami qaninnerpaami suliaq pillugu ataatsimeeqatigiissasut danskit tungaanniit peqataasoralugit Sundheds- og Ældreministeriet, Børne- og Socialministeriet aamma Statsministeriet, taamaaliornikkut allakkani matumani ilanngussaqaarfigineqartumi apeqqutit apeqqutigineqarsinnaasunnngorsimasut pillugit oqaloqatigiittoqarsinnaaniassammat.

Akissuteqaat

Peqqissutsimut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik Justitsministeriap tusarniaanermut akissuteqaataa tunngavigalugu isumaqarpoq Pinerluttunik Isumaginittuqarfiup isumagisaanik parnaarussanik atornerluinermut katsorsartinnermut tunngatillugu tigusinissamik apeqqut naleqqukkunnaartoq, tassa pinngitsuisinnaannginnermik katsorsaaniissamut maanna neqeroorutigineqartoq taamani namminersorlutik oqartussat peqqinnissaqarfik tigummassuk neqeroorutigineqartanngimmat.

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup tamanna tunngavigalugu Justitsministeriap tusarniaanermut akissuteqaataa pinngitsuisinnaannginnermik katsorsaaneq pillugu akiliuteqartarnissamut tunngasoq tusaatissat tiguaa, kiisalu immikkut ittumik akiliuteqartarnissamut tunngatillugu taakkununga ilanngussaqaarnani, tassa inunnut Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginittuqarfiup isertitsiviini pillagaasimanerminnik ingerlatsisunut.

Matuma siulianiittut tunngavigalugit Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik isumaqarpoq Kalaallit Nunaanni isertitsivinni isertitsivinniittunut pinngitsuisinnaannginnermik katsorsaaneq Namminersorlutik Oqartussaniittoq.

SIK-mit tusarniaanermut akissuteqaat

Pinngitsuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaasarneq pillugu Inatsisartut Inatsisaattut siunnersuummut tussarniaassutigineqarluni nassiunneqartumut SIK tusarniaassuteqarnermut akissuteqarnissaminut periarfissinneqarami qujavoq.

Siunnersuummi tunngavigineqarpoq atornerluineq pillugu inatsisissatut siunnersuut, taanna Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup 2016-imi tussarniaassutigalugu nassiuppaq, SIK ta-matumunnga tusarniaanermut akissuteqaateqarpoq 9. decembari 2016. Taamaammat oqaa-seqaatinut taakkununga innersuussisoqarpoq SIK-mi siusinnerusukkut inatsisissatut siunnersuummut akissuteqaatigisimasaanut, oqaaseqaatini taakkunani amerlanerit eqqarsaatigalugit

pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaasarneq pillugu inatsimmut siunnersuummut attuumassuteqarmata.

SIK isumaqarpoq tapersersornartoq atorneerluinermik katsorsaaneermut ataatsimoortumik inatsimmik suliaqartoqarnera, tassa neriunartoqarmat piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu imigassamik aamma hashimik il.il. atorneerluinermik katsorsaaneq pitsaanagerusoq kingunerissagaa, taamaalilluni innuttaasut akornanni atorneerluinermik ajornartorsiuteqarneq annikinnerulissammat.

Atorneerluinermik katsorsaasarneermut ataatsimoortumik inatsit pineqarmat SIK isumaqarpoq tulluurtuussasoq inatsimmi taamatuttaaq aalajangersakkanik aalajangersaasoqarpat, nuna tamakkerlugu iliuusissatut pilersaarummik/politikkimit suliaqartoqarluni atorneerluisunik katsorsaasarneermut tunngatillugu. Taamattaaq SIK-mit tulluurtutut isigineqarpoq inatsimmi erissineqarsinnaappat pisortat aamma namminersortut suliffeqarfutaanni atorneerluineq pillugu politikkiortoqarnissaa, tassani siunertarineqassalluni sulisut atorneerluinermik ajornartorsiuteqartut ikiorneqarnissaat aamma tapersersorneqarnissaat.

SIK-mit taamatuttaaq siunnersuutigineqassaaq Naalakkersuisut akuersaartumik eqqarsaatigissagaat atorneerluinermik katsorsaaneerup saniatigut inatsimmi ilanngunneqassanersoq atorneerluinermik pinaveersaartitsinermut aalajangersakkat, tassami annertuumik pisariaqartitsisoqarpoq imigassamik il.il. atorneerluinermut tunngatillugu pinaveersaartitsinermut atasumik annertunerusumik ataqatigiissakkamik iliuuseqartoqarnissaa, taamatuttaarmi pinaveersaartitsineq aamma atorneerluineq imminut qanimut ataqatigiittuummata. Tamatumunnga atattillugu erseqqissaatigineqassaaq inatsisissatut siunnersuut pinaveersaartitsinermut attuumasunik imaqareermat, tassa siunnersuummi § 11-imi ersermat inuit aanngajaarniutinut tunngatillugu attaviit ilaatigut atorneerluinissamut pinaveersaartitsinermut peqataasassasut.

SIK isumaqarpoq pingaaruteqartuusut siunnersuummi ersersinneqarmat katsorsartinneq inunnut ataasiakkaanut akeqanngitsuusoq. Atorneerluinermik katsorsartinneermi tunngavissatut pingaaruteqartuuvoq tamatuma akeqannginnera, taamaaliornikkut kikkut tamarmik naligii-sinneqarlutik katsorsartinneq pisariaqartitartik pissarsiarisinnaammasuk, aningaasaqarnikkut qanoq annertutigisumik periarfissaqarnertik eqqarsaatigeqqaarnagu.

SIK-p 9. Decembari 2016 tusarniaanermut akissuteqaatigisamini atorneerluinermut inatsisissatut siunnersuummut tunngatillugu suliffeqarfinni il.il. inunnut atorneerluinermut attavinnut tunngatillugu isornartorsiulluni oqaaseqaateqarpoq. Oqaaseqaatit taakku uagut atatiinnarpavut, kisianni taamaattorli iluarisimaarparput inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatini ersersinneqarmat, inuit taakkua aanngajaarniutinut tunngatillugu attaviit pillugit suliffeqarfinni suleqatiminnut nakkutiginnittuusutut inissisimanissaat eqqarsaatigineqanngitsaq, kisiannili ilaatigut suleqatigisaminnut pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut katsorsartinnissamut tunngatillugu ilitersuisuullutillu kaammattuisinnaasutut inissisimassasut. SIK-mit aammat-taaq iluarisimaarneqarpoq inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatini ersersinneqarmat

manna, tassa "Taamaattumik inuit aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviit paasisutissat nipangiussisussaataitanermut ilaasut suleqatiminnulluunniit imaluunniit pisortaminnut ingerlateqqissanngilaat. Taamaattorli paasisutissat nipangiussisussaataitanermut ilaasut ingerlateqqinneqarsinnaapput, inuk nammineerluni tamatumunnga akuersissuseqarpat." Taamaaliluni pingaarluinnartuuvoq suliffeqarfimmi inumik aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviusussamik pilersitsisoqarpat; aap, taava suleqataasut ilisimassavaat aamma tatigissallugu, inuk aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviusoq suleqatigisaminut atonerluisuusinnaasunut nakkutilliisutut inissisimangitsoq, kisiannili inuk aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviusoq suleqatigisanut ataasiakkaanut inummut pineqartumut inuttut aangajaarniutitut atatillugu attaviusutut tatigeqatigiinneq tunngavigalugu taamaallaat atuuttusoq. SIK-mit taamatutaaq pitsaasutut isigineqarpoq inuttut aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviusutut atuutisagaanni, tamatumani piunasaqaataasoq Allorfinnit aaqqissuusaasumik pikkorissarnermut peqataareersimanissaq.

Inatsisissatut siunnersuutip oqaasertarisaani toqqaannartumik ersersinneqanngilaq, suliffeqarfimmut pinngitsoornani piunasaqaataanersoq taamatut inummik aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviusussamik peqarnissaq. Taamaattorli SIK-mit inatsisissatut siunnersuut aamma siunnersuummut oqaaseqaatit ataqatigiissinneratigut tamanna imatut paasineqarpoq piunasaqaataanngitsoq, tassa suliffeqarfimmi ataasiakkaani inummik aangajaarniutitut tunngatillugu attaviusussamik pilersitsinissaq, kisianni aaqqissuussinermik taamaattumik pilersitsinissaq toqqassallugu periarfissaasoq.

Taamatutaaq SIK-p pitsaasutut isigaa inatsisissatut siunnersuummi erseqqissaatigineqarmat pisortaqrifiit akimorlugit ingerlatsinerup pitsannorsarneqarnissaa, tamatumunnga ilanngullugit najukkani Allorfiit, kommunit aamma najukkani peqqinnissaqarfiit akornanni, kiisalu tamatumunnga atatillugu anguniagassat pillugit aamma suleqatigiinnermut kiisalu akisussaassuseqarfiit agguarneqarnerannut tunngatillugu suleqatigiinnermut isumaqatigiissutinik suliaqartoqassasoq.

SIK-mit taamatutaaq naleqquttutut isigineqarpoq inatsisissatut siunnersuummi nuna tamakerlugu atonerluineq pillugu nalunaarsuiffimik pilersitsinissaq siunniunneqarmat. Kisianni tamatumunnga atatillugu soorunami pingaaruteqarluinnartuuvoq isumannaallisaanerup pisariaqartup pilersinneqarnissaa, tassa paasisutissat mianerisassat inunnit susassaqaanngitsunik takuneqannginnissaannut imaluunniit ingerlateqqinnginneqarnissaannut tunngatillugu.

SIK inatsisissatut siunnersuummut atatillugu allanik oqaaseqaatissaqanngilaq.

Akissuteqaat

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup maluginiarpaa SIK-mit inatsisissatut siunnersuutip imarisaata annertunersaa iluarisimaarneqartoq. Matuma kinguliani pissutsit SIK-mit uparuarlugit oqaaseqaateqarfigineqartut oqaaseqarfigineqassapput. SIK-mit 9. decembari 2016 tusarni-

aanermut akissuteqaammeersut ilaat ilanngunneqarsimammata taamatuttaaq Naalakkersuisoqarfimmit akissuteqaatit ilaat siusinnerusukkut akissuteqaatinut ilanngussapput.

Sammissamut tunngasumik nuna tamakkerlugu iliuusissatut pilersaarummik/politikkimit suliaqartoqarnissaanik siunnersuummut tunngatillugu Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup SIK-mut malugeqquaa, nuna tamakkerlugu atornerluinermik katsorsaanissamut iliuusissatut pilersaarut suliarineqareersimammata; *Siunissami atornerluinermut katsorsaasarnermik nunatsinni pilersaarutissatut siunnersuut*, UPA 2015-imi saqqummiunneqartoq.

SIK-p suliffeqarfinni atornerluineq pillugu politikiliortoqarnissaanik siunnersuutaanut atatilugu, tamatumani Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup toqqarppaa suliffeqarfinni ataasiakkaani pinngitsuuisinnaajunnaarnermik politikkimik inatsisitigut maleruagassiorniarnani, tassa nalilerneqarmat suliffeqarfiit ataasiakkaat tamanna namminneq aalajangissagaat taamaattumik suliaqarniarunik.

SIK-mit siunnersuutigineqarpoq Inatsisartut Inatsisaanni ilanngunneqassasut pinngitsuuisinnaajunnaarnermik pinaveersaartitsinermut aalajangersakkat, tassa pinaveersaartitsineq aamma pinngitsuuisinnaajunnaarnermik katsorsaaneq imminnut qanimut ataqatigiittuummata. Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik tamatumunnga isumaqataavoq. Taamaattorli Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik maannangaaq immikkoortortaqarfeqareerpoq taamaallaat pinaveersaartitsinermik sammisaqartumik. Paasissutissat aamma ilisimasat tassani pigineqartut Allorfimmit atorneqartussaataapput.

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup maluginiarpaa SIK-mit iluarisimaarneqartoq inunnut aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviit pillugit oqaaseqaatit, tassalu inuit aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviit nakkutiginnittuusutut inissisimanninnissaannut tunngatillugu, taamatutaarlu taakku nipangiussisussaataitanerannut.

SIK-mit maqaasineqarpoq inatsisissap oqaasertaani ersersinneqanngimmat suliffeqarfimmut inummik aanngajaarniutitut tunngatillugu attavimmik pilersitsisoqarnissaa pinngitsoornani pi-umasaqaataanersoq. Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup tamanna tusaatissatut tiguaa, tamatumunngalu tunngatillugu inatsit erseqqinnerulersillugu.

Tamakku saniatigut SIK-mit oqaatigineqarpoq pingaaruteqartuusooq paasissutissanut inunnut tunngasunut mianerisassanut atatillugu sukumiinerusumik aalajangersaasoqarnissaa, tassa nuna tamakkerlugu pinngitsuuisinnaajunnaamermut tunngatillugu paasissutissanik katersinermut atatillugu.

Tamatumani Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup ilisimatitsissutigissavaa Paasissutissat inunnut tunngasut suliarineqartarnerat pillugit inatsimmi (Inuk pillugu paasissutissanut inatsit) taamatut passussinermut tunngatillugu maleruagassaqartissimmat. Paasissutissat inunnut tunngasut suliarineqartarnerat pillugit inatsit atuuppoq, pisortat suliarinnittarnerat pillugu inat-

simmut sanilliullugu, pisortanut aamma namminersortunut (privatinut) tunngatillugu paasisstissanik inunnut tunngasunik passussinermut tamanut atuuppoq.

KANUKOKA-mit tusarniaanermut akissuteqaat

KANUKOKA-p tusarniaanermut akissuteqaateqarnissamut periarfissinneqarnertik qujassutigaa.

KANUKOKA-p aallarniutigalugu paasivaa inatsisissatut siunnersuut tassaasoq atornerluineq pillugu inatsimmut siunnersuut aaqqissuussaasoq, taanna pillugu KANUKOKA 2016-imi ul-lormi 8. decembarimi akissuteqaateqareerpoq.

KANUKOKA-p tamanna ilutigalugu paasivaa tusarniaanermut piffissarititaasoq nalunaaqu-taq aalajangersimasumi naassasoq. Tamanna siunertaqanngitsuusorinarpoq, oqartussaasut il.il. tusarniaaffigineqartut suliassaminnik Naalakkersuisoqarfimmi piffissamut suliffiusumut ingerlaqatigiissaarititsissammata. Taarsiullugu tusarniaanermut piffissarititaasoq qaammati-siutit ulluani aalajangersimasumi naanissaa pisariaqarpoq.

Siornatigut siunnersuutigineqartumi KANUKOKA-p oqaaseqaatigisai arlaqartut nutaami i-natsisissatut siunnersuummi suli malinneqarsimangillat, taamaattumik KANUKOKA-p taak-ku oqaaseqaatit uteqqissavai tamatumalu siornatigut tusarniaanermut akissutaasut ilanngu-tissallugit.

KANUKOKA-p tamatuma saniatigut inatsisissatut siunnersuummut nutaamut oqaaseqaatigi-sai:

Ulloq atuutilerfissaa ilanngunneqanngilaq, 2018-imullu tapiissutissat pillugit isumaqatigiis-sutaareersumi inatsisissatut siunnersuutip kinguneranik kommunit aningaasartuutai sillimaf-figineqanngillat.

DUT-princip assigalugu kommunit naatsorsuutigaat aningaasartuuteqarnerunertik taarsiis-suteqarfigineqarnissaat, inatsit kommuninut taamatut kinguneqarpat.

§ 2-mut, imm. 2:

KANUKOKA-p erseqqissorinngilaa Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik innuttaasup na-jugaqarfeqarnissanut atornerluinermut katsorsartinnissamut qinnuteqaateqannginnermi im-mikkut piumasaqaateqarneq allassimassanersoq. Piumasaqaateqarnermut qularneq innuttaa-sut kalaallinut inuiaqatigiinnut aalajangersimasumik atassuteqarnerannut atatillugu piler-poq, kisianni najugaqarfeqarnissamut piumasaqaammik aamma inuit allattorsimaffiannut na-jugaqarnerup nalunaarsorneqarsimanissaanut piumasaqaammik naamassinngikkaanni.

§ 7-imut:

Tulluartsuussagaluarpog erseqqissaatigineqartuuppat kina siunnersorneqarsinnaanersoq imaluunniit siunnersorneqassasoq.

§ 8-mut:

Inatsisissatut siunnersuummi maannakkutut allassimasoq, § 6-imi imm. 2-mi Allorfik tassavoq Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfimmut atasuulluni oqartussaaffeqartoq. § 8 sulisitsisutut piginnaatinneqarnermut Allorfimmut atatillugu oqartussaasut sorliunerannut qularnartoqartitsivoq, sulisitsisuusutut piginnaatinneqarnermut ilaammat oqartussaasut sulisuinik atorfinitsitsineq. Taamaalilluni erseqqinngilaq centerimi aqutsisoq naalackersuisoqarfimmit imaluunniit oqartussaasumit tassunga attaveqartumit (Allorfik) atorfinitsinneqassanersoq.

§ 11-mut:

Aalajangersakkamut oqaaseqaatini erserpoq inuit pingaarutillit suliaminnik pingaarnerpaa-mut killissarititaasut iluanni sulisarnissaat. KANUKOKA-p innersuussutigisinnaavaa inuit aanngajaarniutinut tunngatillugu attaviit piginnaasaasa pisussaaffiisalu suliffimminnut atatillugu aaqqiiffigineqarnerat inatsimmut toqqaannartumik allanneqarnissaa imaluunniit nalunaarut aqutigalugu aaqqiiffigineqarnissaa, tamanna oqartussaatinneqarnermut aalajangersakkami § 11-mi piumasagaataammat.

§ 12-mut:

Imm. 1-3 sullisseriaaseq nassuiarneqarpoq, piumasagaatit sukumiisut nassuiarneqarnerisigut aallaavigalugit aalajangersaaffigineqartartoq. Killormulli imm. 4 Naalackersuisunik pisussaaffeqartitsivoq akuersissuteqarnissamut malittarisassanik aalajangersaanissamut, tamanna aaqqissuussinerulluni qinnuteqaateqartunik immikkoortiterinermut. Erseqqinngilaq akuersissuteqarnissamut aaqqissuussineq imm. 1-3-mut qanoq tulluarsarneqarsinnaanersoq.

§ 13-imut, imm. 6:

KANUKOKA-p tusarniaanermut akissutaanut 8. decembarimeersumut 2016-imut oqaaseqaataanut nr. 14-imut nangillugu KANUKOKA-p oqaatigissavaa kommunip katsorsartereernerup kingornatigut pilersaarutaa kommunip nammineq oqartussaaffimmi iluani iliuuserineqartumut tunngasuusoq. Oqartussaaffinnut allanut attuumassuteqartunik iliuuserisassanik pilersaarusoqqullugit kommunit piумаaffigineqarsinnaanngillat.

§ 14-imut:

KANUKOKA-p tusarniaanermut akissutaanut 8. decembarimeersumut 2016-imut oqaaseqaataanut nr. 16-imut nangillugu KANUKOKA-p oqaatigissavaa isumaqatigiissummi oqaatigineqartumut akerliummat illuatungeriit marluk isumaqatigiissuteqarnissaannut piumasagaateqarnissaq, isumaqatigiissut nassuiarneqassammat tassaasoq illuatungeriit isumaqatigiissuteqartut namminneq piumasassutsiminnik isumaqatigiissutigisaat.

KANUKOKA-p ilimagaa imm. 2-mi aamma 3-mi aalajangersagaq taamaattumik isumaqati-giissuteqarnissamut piumasaqaateqarnermik piviusunnngortitsisuunnngitsoq, kisianni illuatun-gaatigut taamaallaat aalajangiinerusog suleqatigiinnissamut tunngavissaqarpat tamanna i-sumaqatigiissutitigut aaqqissuunneqassasoq.

§ 20-mut:

Aalajangersagaq itisilerneqartariaqarpoq imaluunniit inatsimmit peerneqarluni, tamanna i-natsimmit § 6-imit imm. 2-mit malinneqareermat Allorfik tassaasoq oqartussaasoq Peqqissut-simut Naalackersuisoqarfimmut atasog. Tamatuma kinguneranik naalackersuisoqarfik pigin-naaffeqassasoq – aalajangersimasumik annertussuseqartumik aammattaaq pisussaaffeqarluni – Allorfik pillugu apeqqutit tamaasa suliarissallugit. Naammagittaalliorsinnaanermut killilii-nermi tamanna inatsimmut tunngavigineqartuni oqaaseqaatini erseqqilluinnartariaqarpoq, tassa tamatumani eqqarsaatigineqartoq ingerlatsinermi pisinnaatitaaffinni nalinginnaasumik maleruaqqusat saneqqunneqarnerat, tassa annikinnerusumik oqartussaassuseqartup aalaja-ngersagaa annertunerusumik oqartussaassuseqartumut naammagittaalliutigineqarsinnaasoq.

§ 25-mut:

Kommunit inatsisissatut siunnersuutip nassatarisaanik aningaasartuutiminnut aningaasatigut taarsiissuteqarfigineqarnissaannut aalajangersaanermut pingaaruteqarpoq, inatsisissatut si-unnersuutit piffissaagallartillugu Inatsisartuni oqaluuserineqannginnerani inatsisissap qaam-matisiutit ulluanni qaqugu atuutilersinneqarnissaanut erseqqissaatip ilanngunneqarnissaa.

Akissuteqaat

KANUKOKA-p inatsisissatut siunnersuummut pineqartumut atatillugu aamma 8. decembari-mi 2016-imi tusarniaanermut akissummut toqqaannartumik innersuussinernut akissutaanut taamaallaat Peqqissutsimut Nalaackersuisoqarfik isummerpoq. Peqqissutsimut Naalackersui-soqarfiup tassunga atatillugu oqaatiginiarpaa matuma siornatigut inatsisissatut siunnersuum-mut KANUKOKA-p akissuterpassuisa ilaat inatsisissatut siunnersuummut pineqartumut ilan-ngunneqarmata.

KANUKOKA-p isornartoqartippaa Naalackersuisoqarfik tusarniaanermut piffissarititaasup naanissaanut nalunaaquttamut aalajangersaasimanera. Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup siunertarissaarluartutut isigisimavaa tusarniaanermi illuatungeriinnut ullormik aalajangersi-masumik killeqartitsisoqaannaranani aammattaaq ullormi nalunaaquttamik aalajangersaasoqar-nera.

KANUKOKA-p eqqaavaa atuutilersitsinissamut ullormik aalajangersimasumik ulloqartitsiso-qannginnera. Tamanna tusaatissatut tiguneqarpoq.

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup maluginiarpaa kommunit naatsorsuutigigaat inatsis-issatut siunnersuutip nassatarisaanik aningaasartuuteqarnerunerminnut taarsiiffigitinnissartik.

Kommunit aningaasartuutaat, inatsisissatut siunnersuummut attuumassuteqartut aningaasartuutit, kommunit pisussaaffianneereerput, periuserlu atuuttoq ingerlateqqinneqaannarpoq.

KANUKOKA-p erseqqissarpaa § 2, imm. 2-mi innuttaasunut, kalaallini inuiaqatigiinni aalajangersimasumik innutaaqataalereersunut, najugaqarnissamut aamma inuit allattorsimaffiannut najugaqarfiat nalunaarsorneqarsimangitsunut piunasaqaammik naammassinninngitsunut atatillugu, isumaqatigiinngissuteqartoqarsinnaasoq. Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup tamanna tusaatissatut tiguaa aamma imm. 3, § 2-mut ilanngullugu, taanna maannakkut tassaavoq § 3, taamaaliornikkut tamatumunnga nalorninartuerullugu.

KANUKOKA-p § 7-imut atatillugu kissaatigaa erseqqissarneqassasoq kina siunnersuiffigineqassanersoq. Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup tamatuma erseqqissaateqarfigeqqissallugu pisariaqarsorinngilaa, tamanna qulequttami erseqqimmat suliatigut siunnersuisooqatigiit aataarsiititaliaq Allorfimmik siunnersuisassasoq.

KANUKOKA-p paaserusuppaa kiap centerimi aqutsisoq atorfinitsissaneraa. Allorfik oqartussaasuvoq Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfimmu atasuusoq, taamaattumik aaqqissuussinermi tamatumani Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik tassaavoq atorfinitsitsinissamut oqartussaasoq.

Inuit aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviit suliassaateqarsaatigalugit, tak. § 11, KANUKOKA-p kissaatigaa taakku inatsimmut ilanngunneqarnissaat imaluunniit nalunaarummi. Inuit aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviit suliassaateqarsaatigalugit suliffimmiit suliffimmut allamut assiginnngisitaartuusinnaammata Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup siunertaqarluartuutinnngilaa suliassat inatsimmut allanneqarnissaat imaluunniit nalunaarummi.

KANUKOKA tikkuussivoq § 12-imi, imm. 4-mi toqqaasarneq pillugu sukumiinerusunik maleruaqqusaliornissamut piginnaatitsissuteqarnera siunertaqarluartuunngitsoq, tassa paragrafimmip pineqarmat katsorsartinnissamut akuerisaanissamut aalajangiinissamut tunngaviit. Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup tamanna tusaatissatut tiguaa akuersisarnermullu aalajangersagaq peerlugu.

§ 13-imut imm. 6-imut atatillugu KANUKOKA isumaqarpoq katsorsartereernerumut pilersaarutit tassaasut iliuuserisat kommunimuunngitsoq oqartussaasunullit allanut attuumassuteqartuutit. Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup tassunga oqaatigisinnaavaa katsorsartereernerumut pilersaarutit tassaasut iliuuserisat kommunit oqartussaaffiinnut attuumassuteqartut.

KANUKOKA-p isornartoqartippaa § 14-imi suleqatigiinnermut isumaqatigiissutit inatsisiliuunneqarnerat, tamanna oqaatsimut isumaqatigiinnermut akerliummat. Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik KANUKOKA isumaqatigaa isumaqatigiissutit nalinginnaasumik nammineq piunassuseq aallaavigalugu pisarmat. Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiulli nalilersimavaa pingaartuusoq susassaarfiit akimorlugit sulisoqarnissaa inuup pinngitsuuinnaanngitsup na-

nginnissaata pinngitsoorneqarnissaa pineqarpat. Taamaattumik inatsisissatut siunnersuummi aalajangersagaq ilanngunneqarpoq suleqatigiittoqassasoq.

§ 20-mi KANUKOKA-p uparuarpa inatsisiliornermi pineqartoq ingerlatsinermi piginnaati-taaffinni maleruaqqusani ilaasoq, tassalu oqartussaasoq annertunerusumik oqartussaasuuse-qartoq tamatigut oqartussaasup annikinnerusumik oqartussaassuseqartup apeqqutit aalajanger-neqartut tamatigut suliarisinnaagai. Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik tamatumunnga isu-maqataavoq paragrafillu oqaasertai allanngortissallugit. Tamatumanimi pineqarpoq sullinne-qarnermut naammagittaalliutit, tamakku pingaaruteqartorujussuusinnaapput inatsisissatut si-unnersuummi oqaatigissallugit.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfimmit tusarniaanermut akissuteqaat

Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfiup allatseqarfiata matumuuna Pinngitsuuisin-naajunnaarsimanermik katsorsaasarneq pillugu inatsisissatut siunnersuummut nr. xx-imut xx.xxx 2018-imeersumut oqaaseqaatini saqqummiutissavai.

Ataatsimut isigalugit

Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfiup allatseqarfiata pitsaasuusutut isigaa inat-sisissatut siunnersuut pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinnermut tunngasoq. Periarfissaliissummut tunngavigineqartoq, oqaaseqaatini nassuiarneqartoq, siornatigut na-lorninarsimavoq. Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfiup allatseqarfiata aamma pitsaasuusutut isigaa pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinneq innuttaasunut a-taasiakkaanut akeqartinneqassanngimmat.

Ataatsimut isiginnilluni Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfiup allatseqarfia isu-maqarpoq "kommuni/kommunit" §§ 3-mi, 13-imi, 14-imi aamma 15-imi allanngortinneqarta-riaqartoq siunnersuummi "kommunalbestyrelsi/kommunalbestyrelsit"-inut. Aammattaaq Isu-maginninnermi Naammagittaalliuteqartarfiup allatseqarfiata naleqquttuusoraa Inatsisartut peqqussutaanni nr. 2-mi 12. juni 1995-imeersumi oqaatsit atorineqartut, kommunit imminnut akiliuteqartarnissamut pisussaaffii pillugit, siunnersuummi atorineqassasut.

Aalajangersakkat ataasiakkaat aamma oqaaseqaatit

Una pillugu "Aningaasatigut aamma allaffissornikkut pisortanut kingunerisassaat":
Inatsisissatut siunnersuummi pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinnissamut ani-ngaasaliissuteqarnissamut erseqqissumik periarfissaliisoqarmat Isumaginninnermi Naamma-gittaalliuteqartarfiup allatseqarfiata nalilerpaa pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik kat-sorsartinnissamut qinnuteqaatit amerleriarnissaat. Taamaattumik naatsorsuutigineqartaria-qarpoq tamanna ilutigalugu Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfimmut naamma-gittaalliutit amerlinissaat. Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfik taamaalilluni

naammagittaalliutit amerliartortut suliarinissaannut atatillugu sulisunik amerlanerusunik atuisariaqassaaq, tamanna aningaasartuutininik amerlanerusunik kinguneqassalluni.

§ 2, imm. 1 aamma 2:

Meeqqanut aamma inuusuttunut 18-it inorlugit ukiulinnut oqaaseqaatini erseqqissarneqartariaaqarpoq angajoqqaatut akisussaasuusoq/akisussaasuusut suliap suliarineqarnerani qanoq akuliutsinneqarnissaat, tassunga ilanngullugu qanoq iliortoqassanersoq inuk 18-it inorlugit ukiulik naartusuuppat. Maluginiarneqarpoq inatsisissatut siunnersuut Naalakkersuisunut periarfissaliissasoq tamatuminnga maleruagassanik erseqqinnerusunik aalajangiinissamut. Takukkit Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqarfiata inatsisissatut siunnersuummi § 4-mut, imm. 4-mut oqaaseqaatigisai.

§ 3, imm. 3:

§ 3-mi imm. 3-mi ilanngunneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq qanoq tamatuminnga nakkuttilliisarneq ingerlanneqartassanersoq.

§ 3, imm. 4

”-sinnaavoq” allanngortinneqartariaaqarpoq ”-saaq”-mut, taamaaliornikkut nalorninartoqarsinnaajunnaarsillugu. Tassunga atatillugu arlaannik pisoqarsinnaanera sillimaffigineqartariaaqarpoq, pisumi Nakorsaaneqarfiup nakkuttilliisua isumaqarpat katsorsartinnermut neqerorut unitsinneqartariaaqartoq.

§ 4, imm. 4:

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqarfia isumaqarpoq atornerluinermik meeqqat aamma inuusuttut 18-it inorlugit katsorsartinnissaat ima pingaaruteqartigisoq tamanna Inatsisartut Inatsisaanni ilaatinneqartariaaqartoq nalunaarummi pinnagu. Maleru-aqqusat nalunaarummi ilaatinneqarnissaat aalajangiusimanegaannarpat siunnersuutigineqarpoq aalajangersakkap imatut allanngortinnissaa; Naalakkersuisut maleru-aqqusanik suku-miinerusunik aalajangersaassasut.

Naggataatigut erseqqissaatigineqassaaq maleru-aqqusat suliarineqassammata Angajoqqaatut oqartussaassuseqarneq pillugu inatsisip Kalaallit Nunaanni atuutilersinneqarnera pillugu Peqqussut nr. 680, 6. juni 2016-imeersumi maleru-aqqusat tunngavigalugit.

§ 8-mut:

Siunnersuutigineqarpoq paatsuisoqarnissaa pinngitsoortinniarlugu centerip aqutsisua allanngortinneqassasoq Allorfiup Aqutsisuanut.

Sulisussarsiornermut atatillugu pissutsit erloqinartut atuuttut eqqarsaatigalugit naleqquttu-sorineqanngilaq masteritut qaffasisusilimmik tulluurtumik ilinniagaqarsimasuunissamik pi-masaqaateqarneq.

§ 11, imm. 1:

Aalajangersakkani inuk aanngajaarniutitut tunngatillugu attaveqaataasoq pillugu suunernut nassuiaat allassimasariaqarpoq. Aammattaaq "recidiv" (nanginneq) allanngortinneqartariaqarpoq "tilbagefald"-imut uteqqissinnaanermut aalajangersagaq paasiuminarnerusuutinniarlugu.

§ 13, imm. 6:

Erseqqissumik allassimasariaqarpoq kommuni sorleq iliuuserisassat taakku pillugit pilersaarusiussanersoq kiisalu katsorsartereernermi pilersaarut suliarissaneraa.

§ 14, imm. 1-3:

Siunnersuutigineqarpoq qaqugu suleqatigiinnermut isumaqatigiissutit isumaqatigiissutigineqareersimanissaannut kingusinnerpaamik piffissaliisoqarnissaa ilanngunneqassasoq.

§ 14, imm. 5:

Qaqugu suleqatigiinnermut isumaqatigiissutit taakku isumaqatigiissutigineqareersimanissaannut § 14-imi imm. 1-3-mi kingusinnerpaamik piffissaliisoqarnissaa ilanngunneqassanngippat aamma maleruaqqusat nalunaarutitut ilanngunneqarnissaat aalajangiusimaannarneqarpat siunnersuutigineqarpoq aalajangersakkap allanngortinneqarnissaa Naalakkersuisut maleruaqqusanik sukumiinerusunik "aalajangersaassasut".

§ 16, imm. 2:

"-sinnaavoq" allanngortinneqartariaqarpoq "-saaq"-mut, taamaaliornikkut nalorninartoqarsinnaajunnaarsillugu.

§ 17, imm. 1 aamma 2:

Erseqqissumik allassimasariaqarpoq ateq taanagu nalunaarutigineqassanersoq imaluunniit inuttut kisitsisitigut paasissutissat atorlugit.

§ 17, imm. 3:

Inatsimmi allassimasariaqarpoq ingerlatitseqqinneq akuersissummik piumasaaqatitaqartoq.

§ 19:

Inatsimmi suli erseqqinnerusariaqarpoq Nakorsaaneqarfiup suut nakkutigisarissanerai.

§ 20, imm. 1:

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqarfia isumaqarpoq §§ 20 aamma 21 paarlaattariaqartut, § 20 pinngitsuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinnissamut itigartitsineq pillugu aalajangiinnermut tunngasoq, tamanna Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmuut naammagittaalliuutigineqarsinnaasoq aamma § 21 pinngitsuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinnermut naammagittaalliuutitut allanut tunngasoq, tamanna Al-lorfimmuut saqqummiunneqarsinnaasoq.

§ 20, imm. 2:

Naleqquttuusorineqanngilaq naalakkersuisoqarfiup, aammattaaq pingaarnertut akisussaaffeqartup, apeqqutit tunngaviusut suliarisassagai, tassunga ilanngullugit apeqqutit tamanut tunngasut sorliunersut isummerfigissallugu.

§ 21:

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqarfia isumaqarpoq §§ 20 aamma 21 paarlaattariaqartut, § 20 pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinnissamut itigartitsineq pillugu aalajangiinnermut tunngasoq, tamanna Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliuutigineqarsinnaasoq aamma § 21 pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinnermut naammagittaalliuutinut allanut tunngasoq, tamanna Al-lorfimmut saqqummiunneqarsinnaasoq.

Isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaanelu pillugit Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarnissaa pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 47, 23. november 2017-imeersup akuersissutigineqarnerata kingunerisaanik § 21, imm. 1-imi aamma 2-mi oqaaseqatigiit kati-terneqartariaqarput imatut:

”Pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinnissamut itigartitsilluni aalajangiineq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut saqqummiunneqarsinnaavoq isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaanelu pillugit inatsisartut peqqussutaanni aalajangersakkat malillugit.”

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik matuma siuliani inatsisip allannguutaa naapertorlugu naammagittaalliummik tigusaqarnerminiit sapaatit akunnerinik 4-nik kingusinnerpaamik naammagittaalliuuteqarnissamut piffissaqartitsinngimmat, taava taamaalilluni § 21, imm. 2 kukkunerussiaaq.

Tamatuma saniatigut oqaaseqaatini erseqqissarneqartariaqarpoq suut aalajangiinerit naammagittaalliuutigineqarsinnaanersut, tassunga ilanngullugit aalajangersakkanik atuuttuusunik allattuinnikkut.

Akissuteqaat

Ataatsimut isigalugit:

Peqqissutsimut Naalakkersuisup maluginiarpaa Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqarfiup allatseqarfiata pitsaasuusutut isigigaa pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinneq innuttaasunut ataasiakkaanut akeqartinneqassanngimmat.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqarfiata siunnersuutitaa §§ 3-mi, 13-imi, 14-imi aamma 15-imi oqaatsit ”kommuni/kommunit” allanngortinneqassasut ”kommu-

nalbestyrelsi/kommunalbestyrelsit"-inngortillugit. Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup oqaaseq kommunit atorpa inatsisissatut siunnersuummi kommunit pisortatut oqartussaasutut isumaqartinneqarmata imaanngitsorlu politikikkut.

Aalajangersakkat ataasiakkaat aamma oqaaseqaatit

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqarfiata isumaqarpoq inatsisissatut siunnersuut imminnut sulisussanik suli amerlanerusunik kinguneqartitsissasoq, taamaalilluni suli amerlanerusunik aningaasartuuteqartitsilissalluni. Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup tamanna pillugu oqaaseqaatini allakkiamik ilanngussaqqarpoq.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqarfiata eqqaavaa § 2, imm. 1-imut aamma 2-mut aamma § 4-mut atatillugu erseqqissarneqartariaqartoq angajoqqaatut akisussaaffillit qanoq akuliutsinneqassanersut meeqqat aamma inuusuttut 18-it inorlugit ukiullit pineqarpata. Taakku maleruagassat soorlu taaneqareersutut nalunaarummi oqaasiliuunneqassapput. Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqarfia isumaqatigaa meeqqanik aamma inuusuttunik 18-it inorlugit ukiulinnik pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaaneq pingaaruteqarluinnartuusoq. Taamaattorli Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup aalajangiussimaniarpaa aalajangersakkat nalunaarutitut saqqummersinneqarnissaat. Nalunaarut taamaattoq taamanikkussami meeqqat inuusuttullu taper-sorsorneqarnissaannik inatsimmut aamma ilaqutariit pillugit inatsiseqartitsinermik maleruaqqusanut tulluarsarneqassaaq.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqarfiata inassutigaa § 3-mi imm. 3-mi aalajangersakkamut atatillugu nakkutilliisoqartariaqartoq. Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup tamanna pisariaqarsorinngilaa katsorsartinnermi tapiissutit pillugit aamma tapiissutini akiliinnermi isumaqatigiissutaasunik oqaaseqatigiiliernerit nakkutigineqarnissaat. Aammattaaq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqarfiata § 3-mi imm. 4-mi kissaatigaa nalunaarusiortoqassasoq, taamaattumik suliaqarnissamut periarfissaqartitsiinnarani. Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup tamanna tusaatissatut tiguaa aamma aalajangersagaq § 4, imm. 4-mi (maannakkut § 5, imm. 4) ilusilerlugu, Naalackersuisunut nalunaarummik suliaqarnissamut piumasaqaatitut.

§ 8-mut atatillugu Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup eqqarsaatigisimavaa oqaatsip "centerimik aqutsisup" "Allorfimmik aqutsisutut" allanngortinnissaa, soorlu Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqarfiata tamanna siunnersuutigigaa, kisianni attatiinarneqarnissaa toqqarsimallugu. Aammattaaq centerimik aqutsisup masteritut ilinniagaqartuunissaanik piumasaqarneq attatiinnarpaa. Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfimmi isumaqarpoq tamanna Allorfimmik aqutsinermut pingaartuusoq, aqutsisutut atorfinitsinneqartoq ilinniagaqarluartuusimanissaa. Taamaattumik siunnersuut akuersaarneqanngilaq.

Inunnut attavinnut atatillugu, tak. § 11, Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqarfiata oqaaseq "recidiv" (nanginneq) allanngortikkusuppaa uteqqissinnaanermut aalaja-

ngersagaq paasiuminarnerusunnngortikkusullugu. Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup inner-suussut tusaatissatut tiguaa.

§ 13-imi imm. 6-imi Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqarfiup allatseqarfiata kissaatigaa kommuni sorleq pilersaarutininik ataasiakkaanik suliaqassanersoq. Naalackersuisoqarfiup tamanna tusaatissatut tiguaa aamma aalajangersakkami oqariaaseq kommuni najugaqarfigisaq atorlugu.

Susassaqarfiit akimorlugit suleqatigiinnermut atatillugu, soorlu § 14-imi taaneqartoq, Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqarfiup allatseqarfiata inassutigaa suleqatigiinnermut isumaqatigiissutit qaqugu isumaqatigiissutaanissaannut piffissap kingullerpaap ilanngutitinnerqarnissaa aammattaq piunasaqaateqarnissaa tamatumunnga tunngasumik nalunaarusiortoqarnissaa, taamaalilluni inassutigineqarpoq piginnaatitsinnermi allassimasoqassasoq ”-saaq”-mik ”-sinnaavoq”-mut taarsiullugu.

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik isumaqarpoq naammattoq suleqatigiinnermut isumaqatigiissuteqartoqassasoq inatsimmut tunngatillugu piunasaqaatip ilaanera. Aammattaq Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik isumaqarpoq aalajangersimasumik piffissaqartitsisoqarneratigut pinngitsoornani ingerlariaqqinnissamik suliap siuarsarneqarnissaanik kinguneqarnavianngitsoq. Susassaqarfiit akimorlugit suleqatigiinnermut maleruaqqasanik aalajangersaaneq ajornartorsiuteqartitsippat, taava periarfissaqarpoq nalunaarummik saqqummiussinissaa. Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiulli nalilerpaa naammattoq piginnaatitsinerup nalunaarusior-nissamut periarfissaqartitsinera, taamaattumik oqaaseq ”-sinnaavoq” aalajangiusimaannarneqassaaq.

Isumaginninnermut Naammagittaalliuuteqarfiup kissaatigaa aamma oqaaseq ”-sinnaavoq” ”-saaq”-mik taarserneqassasoq piginnaatitsissummi § 16-imi imm. 2-mi, tassani pineqarluni katsorsartinnermut kisitsisitigut paasissutissanut katersuiffimmut (database) nunamut tamar-mut atuuttuusumut nalunaaruteqartarneq. Paasissutissanik katersuiffimmut nalunaaruteqartar-nermut maleruaqqusat inunnut paasissutissanut inatsimmi sukumiisorujussuarmik naleqqussa-gaapput. Tamanna tunngavigalugu Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup nalilerpaa tamatu-minnga maleruagassiornissaa pisariaqannngitsoq, taamaalillunilu naammattoq nalunaarusiorto-qarnissaanut periarfissaqarnera. Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqarfiup allatseqar-fiata inassutaa tusaatissatut tiguneqanngilaq.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqarfiup allatseqarfiata § 17-imi inassutigaa erseq-qissuusariaqartoq ateq taanagu nalunaaruteqartarnissaa imaluunniit inuit ataasiakkaat paasis-sutissartaannik, taamatuttaaq inatsimmi allassimasariaqartoq ingerlatitseqqinnermi akuersissu-teqaqqaarnissamik piunasaqaateqarneq. Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup tamanna tu-saatissatut tiguaa aalajangersakkamillu ilanngussilluni nalunaarutigineqartut pisassasut Allor-fiup suliarisai maleruaqqusat naapertorlugit kiisalu inuit ataasiakkaat pillugit paasissutissanut inatsimmut atatillugu paasissutissanik paarlaasseqatigiinneq pillugu aalajangersakkat qaquk-kulluunniit atuuttuusut malillugit.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqarfiata inassutigaa inatsimmi § 19-mi erseqqinnerusariaqartoq Nakorsaaneqarfiup kikkut nakkutilliiffiginerai. Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup tamanna inassutigineqartoq tusaatissatut tiguaa, kiisalu Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup sulinera pillugu maleruaqqusat atuuttut inatsimmi innersuussutigalugit.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqarfiata inassutigisai §§ 20 aamma 21 paarlaanneqarnissaannut tunngasut, oqaatsip ”sullinneqarnerup pitsaassusia” aamma naammagittaalliuuteqarnissamut aalajangersakkap imarisaata allangortinnissaat tusaatissatut taamaasa tiguneqarput.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqarfiata naggataatigut inassutigaa aalajangersakkami § 21-mi erseqqinnerusariaqartoq aalajangiinerit sorliit naammagittaalliuutiginearsinnaanersut. Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup tamatumunnga tunngatillugu eqqaassavaa, tassani pineqarmata aalajangiinerit katsorsartinnissamut itigartitsinermut tunngasut. Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik isumaqarpoq tamatuma annertunerusumik erseqqisarnissaa pisariaqanngitsoq.

Aalajangersakkanut ataasiakkanut oqaaseqaatigineqartut

§ 1-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami nassuiaassutigineqarpoq siunnersuutip atuutsinneqarfia. Siunnersuummi pingaarnertut siunertarineqarpoq pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaaniisaq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, siunnersuummi oqariaaseq pinngitsuuisinnaajunnaarneq atorneqartoq imigassamik, hashimik, aanngajaarniutinik allanik aamma pinnguaatinik (aningaasanoorajunneq) pinngitsuuisinnaajunnaarnernernut tamanut tunngatillugu. Ilanngunneqarput “sammisaqarfiit qanittut” Inatsisartut Inatsisaata siunissamut qulakkeerneqarnissaa pissutigalugu. Assersuutigalugu tamakku tassaasinnaapput nakorsaatinik imaluunniit aanngajaarniutinik nutaanik pinngitsuuisinnaajunnaarneq, suli Kalaallit Nunaanni atorneqarneqanngitsunik. Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq tamatumani pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermi pissutsit aamma atorneqarneqarnermi pissutsit aanngajaarniutinut tunngasut taakku matuma kinguliani allassimasutut nassuiaaserneqarput.

WHO-mit atorneqarneq imatut nassuiaaserneqarpoq aangajaarniutinik atuineq imatut anner-tussuseqartoq imatullu ingerlanneqartoq tamatuma kingunerisaanik atorneqarneq taassumalu avatangiisiinik tarnikkut aamma/imaluunniit inuuniarnikkut atugarisatigut ajoqusiilluni. Atorneqarneq pinngitsuuisinnaajunnaarnermik kinguneqarsinnaavoq. Pinngitsuuisinnaajunnaarneq tarnikkut aamma timikkut pissusiusinnaavoq.

Imigassamik aalakoornartortalimmik pinngitsuuisinnaajunnaarnermut WHO-mit nassuiaassutigineqartoq tassaavoq, matuma kinguliani immikkoortut 3-t imaluunniit amerlanerusut ukiup kingulliup iluani malugineqarsinnaasimappata:

- A. Imigassamik aalakoornartortalimmik imernissamik annertuumik perusussuseqarneq
- B. Imernermik, unissinnaanermik imaluunniit atuinermik annikillisitsisinnaanermik aqut-sisinnaanerup annikillisimanera
- C. Imigassamik kingunerlutsitsineq imaluunniit imigassamik kingunerlutsitsineq qaangi-utsinniarlugu imigassamik imerneq
- D. Akiuussinnaanermik annertusiartortitsineq taamaalilluni imigassaq aalakoornartortalik annertunerusoq pisariaqartinneqarluni sunniutaa siusinnerusumut naleqqiullugu anguneqassappat. Ilungersunartumik imigassamik pinngitsuuisinnaajunnaartut ima annertutigisumik imersinnaapput, tamanna allanut toqussutaasinnaalluni
- E. Nuannersunut imaluunniit soqutigisanut akulikilliartuinnartumik imigassamik aalakoornartortalimmik imernermik pissuteqartumik aggingitsoortarneq. Imigassamik aalakoornartortalimmik pissarsinissamat imernissamulluunniit imaluunniit kingunipilui-nik qaangiiniarnermut piffissaq atorneqartoq sivitsoriartuinnarluni
- F. Imerneq ingerlatiinnarneqarluni naak sunniutai ajoqutaasut erseqqikkaluartut, soorlu assersuutigalugu imigassartorpallaarnermik pissuteqartumik tingukkut ajoquteqalerneq.

§ 2-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq tassaavoq oqariaatsimik isumasiuineq, tassa kommuni najugaqarfik, taanna siunnersuummik arlalinni atorneqarpoq. Inatsisartut Inatsisaanni matumani kommuni najugaqarfik tassaavoq kommuni inuup aalajangersimasumik angerlarsimaffeqarfigisaa aamma inuit allattorsimaffianni nalunaarsorneqarfigisaa. Inatsisartut Inatsisaanni matumani kommuni najugaqarfik aammattaq tassaavoq kommuni, katsorsartinnerup siornatigut aningaasartuutitut kommunit oqartussaaffiisa ataaniittunut, aamma katsorsartereernerup kingornatigut pilersaarutitut aningaasartuutaasunut akiliisussaataasooq, tak. § 25. Inunnut aalajangersimasumik angerlarsimaffeqarnissamat aamma inuit allattorsimaffianni nalunaarsorneqarnissamat pi-masaqaatinik naammassinninngitsunut, pi-masaqaammut tamatumunnga ilaatinneqannginnissamat tunngasooqarpoq, tak. § 3, imm. 2.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami malittarisassiuunneqarput pissutsit tassaasut, inuk oqartussaasut aaqiine-rat tunngavigalugu angerlarsimaffimmi avataani angerlarsimaffimmut, ilaqutariinni paarine-qartussanngorlugu, paaqqinninnermut immikkoortortaqaarfinni assigisaanniluunniit kommuni-mi allami kommunimi najugaqarfigisaminiunngitsoq inissinneqarsimappat. Taaamatut piso-qartillugu tamanna sioqqullugu kommuni najugaqarfigisimasaaq suli tassaassaaq kommuni najugaqarfigisaaq. Aalajangersagaq taanna Kommunit akunnerminni akiliiffigeqatigiittarnissamat pisussaaffii pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 2, 12. juni 1995-imeersumi maleruaqqusanut naapertuuppoq. Aalajangersagaq ilanngunneqarpoq kommunit tassani angerlarsimaffiit avataani angerlarsimaffinnik nunami tamaneersunit inissiivigineqarsinnaasunik inissisimasuute-

qartut mianeralugit, tassanilu naleqqunnaviangimmat kommunip taassuma katsorsartinnerup siornatigut aamma katsorsartereernerup kingornatigut iliuuseqarnerit aningaasartuutigissappa- git, tassa inuit angerlarsimaffiup avataani angerlarsimaffinnut inissinneqarsimasunut tunnga- tillugu. Nalorninermi apeqqutinut tunngatillugu tassa kommuni sorleq tasaanersoq kommuni akiliuteqartussaasoq nalilerniarlugu, tamatumani Inatsisartut kommunit akunnerminni akiliif- figeqatigiittarnissamut pisussaaffii pillugit peqqussutaanni matuma siuliani taaneqartumi aala- jangersakkat innersuussutigineqarput. Aalajangersakkat assigiimmik atorineqarput.

§ 3-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, pinngitsuuisinnaajunnaarnermut katsorsartinneq immini innuttaasunut ataasiakkaanut akiliutitaqanngitsoq. Pinngitsuuisinnaajunnaarnermut katsorsartinnerup akeqarunnaarsinneratigut inatsisissatut siunnersuut inuiaqatigiinni katsor- sartinnermut tunngatillugu assigiimmik atugassaqartitaanermik pilersitseqataavoq.

Akeqanngitsumik katsorsartinnermut ilaatinneqarput taamaallaat katsorsartinneq aamma kat- sorsartinnermut atatillugu angalajunnarnermut aamma ineqarunnarnermut aningaasartuutit, i- maanngitsoq sulinermi annaasaqaatit imaluunniit aningaasartuutit allat katsorsartinnermut ata- tillugu pilersinnaasut, §§ 24-p aamma 25-p imarisaanut sanilliunneqarput.

Aalajangersakkami aalajangersarneqarput siunnersuummi inuit pineqartut. Pinngitsuuisinnaa- junnaarsimannermik katsorsartinnissamik neqeroorut innuttaasunut tamanut tunngavoq, Ka- laallit Nunaanni inuit allattorsimaffianni nalunaarsorneqarsimasut aamma aalajangersimasu- mik najugaqartunut. Tamanna pingaarnertut maleruaqqusaavoq. Taamaattorli ilaatinneqan- ngitsussaasunik ilaqarpoq soorlu assersuutigalugu § 3, imm. 2-mi tamanna matuma kinguliani nassuiaassutigineqarpoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami ilaavoq pingaarnertut maleruaqqusamit saneqqutsineq. Ilaatinneqanngitsu- nut tunngatillugu pineqarpoq, inuit aalajangersimasumik najugaqarfeqanngitsut aamma Ka- laallit Nunaanni inuit allattorsimaffianni nalunaarsimannngitsut Inatsisartut Inatsisaat tunngavi- galugu ikiorneqarnissaminnut neqeroorfigineqarsinnaasut, taakkua piffissap qinnuteqaateqar- fiusup siuinnguutigut piffissami atasuinnarmi ikinnerpaamik qaammatini arfinilinni sivisus- suseqartumi aalajangersimasumik Kalaallit Nunaanniissimagunik. Saneqqutsinerup taassuma ilanngunneqarneranut pissutaavoq Kalaallit Nunaanni arlaqartunik angerlarsimaffeqanngitso- qarmat aamma inissaqanngitsoqarmat. Inuit taakku aammattaaq amerlasuutigut pinngitsuuisin- naajunnaarsimanermik ajornartorsiuteqarput taamaattumillu Inatsisartut Inatsisaani aalaja- ngersakkat avataaniitinneqartariaqarnatik. Tassani pineqartut tassaapput aalajangersimasumik najugaqarfimmik amigaateqartut.

Qitiusumik Inunnik Nalunaarsuiffik pillugu Inatsit nr. 426, 31. maaji 2005-imeersoq naaper- torlugu, kingusinnerusukkat allannguuteqartoq, tassani § 12 tunngavigalugu, Kalaallit Nu- naannut atortussanngortinneqartoq Kunngip peqqussutaatigut nr. 681, 6. juuni 2016-imeer-

sukkut, kikkut tamarmik pisussaaffigaat nooreernermi ullut tallimat qaangiutsinnagit tamatuminnga kommunimut nuuffigisamut nalunaaruteqartarnissaq. Taamaattorli inatsimmi tassani § 6-imi ersersinneqarpoq nalunaarsorneqassagaanni aalajangersimasumik najugaqarfeqarnissaq piomasqaataasoq. Najukkamik oqarnermi pineqarpoq sumiiffik (inigisaq), inuup amerlanertigut sulinnigiffeqarneq, suliamut atasumik angalaneq, napparsimaneq assigisaalluunniit pissutigalugu qimagusimagallassanngikkaangami, siniffigisagaa aamma pigisaqarfigisaa. Aalajangersagaq taanna ineqanngitsunut aalajangersimasumik najugaqarfeqanngitsunut ajornartorsiortitsarsimavoq kiisalu angerlarsimaffeqanngitsunut piviusumik najugaqarfeqanngitsusunut. Tassami piomasqaataavoq inuit allattorsimaffiannut nalunaarsimasuunissaq ilaatigut pisortat ikiorsiissutaannik pisartagaqassangaanni, taava inuit taakkua piviusuunngitsumik adressilernerneqaannartarput, kisianni tamatuma taakkua aalajangersimasumik najugaqalersittanngilai.

Inuk aalajangersimasumik ineqarluni najugaqanngippat, inuup taassuma aalajangersimanerumik uninngavigisartagaa, kommunitut angerlarsimaffigisaatut isigineqassaaq, tak. § 3, imm. 4, Kommunit akunnerminni akiliiffigeqatigiittarnissamut pisussaaffii pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 2, 12. juni 1995-imeersoq. Aalajangersimasumik uninngavigisatut isigineqarsinnaasoq inatsisartut peqqussutaanni tassani § 2-mi allassimasoq.

Inerniliineq tassaassaaq inuk inuit allattorsimaffianni nalunaarsimasutut piomasqaatinik naammassinninngitsoq aamma aalajangersimasumik angerlarsimaffeqanngitsoq, kommunimi uninngavigisamini najugaqarfeqarpoq. Kommuni taanna tassaassaaq kommuni akiliisusaaq, tassa Inatsisartut Inatsisaat manna tunngavigalugu kommuninit sullissinerujunnartunut. Aalajangersimasumik Kalaallit Nunaanniissimanissaq qaammatinik 6-inik sivisunerumik atavartuusimassaaq, kiisalu pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinnissamut ikiorneqarnissamik qinnuteqaateqarnerup siuninnguani tamanna pissalluni.

Erseqqinngippat kommuni sorleq pisut allat pineqartillugit tasaanersoq kommuni akiliisusaaq, tamatuttaaq erseqqinngitsoq tamanna aaqqiiviginiarlugu innersuussutigineqarput kommunit akunnerminni akiliiffigeqatigiittarnissamut pisussaaffii pillugit Inatsisartut peqqussutaanni maleruaqqusat imaluunniit kommunit akunnerminni akiliiffigeqatigiittarnissamut pisussaaffii pillugit aalajangersakkat qaqugukkulluunniit atuuttut.

Qaammatini 6-inik killiliineq ilanngunneqarpoq Inatsisartut Inatsisaata atuutsinneqarfiani eqqarsaatigineqanngimmata nunani allani innuttaasut piffissami sivikinnerusumi Kalaallit Nunaanniittut. Aalajangersagaq taanna peqqinnissaqarfimmi sullissinerit allanut naapertuuppoq, tak. Peqqinnissaqarfiup sullissineri il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 15, 6. november 1997-imeersoq, allanngortinneqartoq Inatsisartut peqqussutaat nr. 12, 14 november 2004-meersoq aqputigalugu aamma Inatsisartut peqqussutaat nr. 16, 20. november 2006-imeersoq aqputigalugu, tassani § 2, imm. 2 aamma Peqqinnissaqarfimmi sullissinerit atuisullu akiliuteqartarnerat pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 5, 15. februar 2006-imeersoq, § 1, imm. 2. Naatsorsuutigineqarpoq inatsisinik unioqquitsinngitsumik unin-

ngasoqartoq. Tamatuma saniatigut siunnersuutip atuutsinneqarfiani naatsorsuutigineqarpoq inuit pineqartut tassaangitsut nunami allami inuit allattorsimaffianni nalunaarsimasut tassani lu aalajangersimasumik najugaqartuullutik, kisiannili taamaakkaluortoq Kalaallit Nunaanniitut piffissami qaammatini 6-inik sivisunerusumi, matuma kingulianiittut takukkit.

Inuk Kalaallit Nunaanni kommuni assigiinngitsut akornanni nuttarpat aamma inuit allattorsimaffiannut nalunaarsorneqarnissaminut suli periarfissaqarnani, tamatumani qulartoqalersinnaavoq inuk pineqartoq kommunimi sorlarmi angerlarsimaffeqarnersoq. Tassani inatsisartut peqqussutaat kommunit akunnerminni akiliiffigeqatigiittarnissamut pisussaaffii pillugit atorneqaqqissinnaavoq, tassami § 3, imm. 5 imatut paasineqarsinnaammat, inuk kommunimi qaammatit pingasut sinnerlugit najugaqarsimappat, taamatullu najugaqarneq ilinniarnermik, sulinnigiffeqarnermik, napparsimanermik assigisaannilluunniit pissuteqanngippat kommuni uningavigisaq inuup pineqartup kommunitut najugarivitaatut isigineqassaaq, tamatumalu kingunerisaanik kommunitut najugarisaatut aamma kommunitut akiliisussatut.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq ilanngunneqarpoq imatut pisoqartannginnissaa pinngitsoortinniarlugu, tassa inuk qaammatit arfinillit sinnerlugit Kalaallit Nunaanniippoq, kisianni nunami allami najugaqavissuulluni aamma inuit allattorsimaffianni nalunaarsorneqarsimalluni. Aalajangersakkami qulakkeerneqarpoq inuit nunami allami najugaqavissut aamma inuit allattorsimaffianni nalunaarsorneqarsimasut pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut katsorsartinnissamut pisinnaatitaaffeqanngitsut, naak Kalaallit Nunaanni qaammatit 6-it sinnerlugit najugaqarsimagaluarlutik, tassa piffissaq qinnuteqaateqarfiusoq sioqqullugu, tak. imm. 2-mut oqaaseqaatit.

§ 4-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami oqaatigineqarpoq, Naalakkersuisut pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinnissamut neqerooruteqarsinnaasut nammineq neqeroorummik pilersitsinermikkut, kisianni aammattaq kommunit, pisortat oqartussaasui allat imaluunniit neqerooruteqartut namminersortut suleqatigalugit taamaalorsinnaasut. Aalajangersagaq periarfissiivoq neqeroorutigineqareersut namminersortunit ingerlanneqartut atorneqarnissaannut periarfissiivoq, aamma nammineq neqeroorutit kisimiilluni imaluunniit kommunit aamma pisortat oqartussaasui allat imaluunniit namminersortut neqerooruteqartut suleqatigalugit pilersitsisinnaasoqarluni.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq Naalakkersuisut toqqarpasuk katsorsartinnermut neqeroorummik kommunit, oqartussaasut allat imaluunniit neqerooruteqartut namminersortut suleqatigalugit pilersitsinissaq, taava isumaqatigiissummik suliaqartoqassasoq. Isumaqatigiissummi aalajangersarneqassappat sukumiisumik sullissinerit piviusut aamma atugassarititaasut taakkununga tunngassuteqartut. Allorfik isumaqatigiissutit imarisassaannut tunngaviusumik

maleruagassaliorsinnaavoq kisianni tamatumunnga ilutigitillugu immikkut atugassarititaasunut inissaqartitsissaaq neqeroorutip qanoq ittuunera apeqqutaatillugu.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami Naalackersuisut pisussaatinneqarput sammisamut tunngatillugu maleruaq-qusanik sukumiinerusunik aalajangersaanissaminnut. Nalunaarummik suliaqarnissamut pisussaatsineq taanna ilanngunneqarpoq sammisaaq siunissamut qulakkeerniarlugu. Soorlu assersuutigalugu pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik ulloq unnuarlu katsorsaasarfimmik pilersitsisoqarpat, taava Naalackersuisut pisussaatitsineq taanna aqcutigalugu ulloq unnuarlu katsorsaasarfimmut sukumiinerusumik maleruaqqusaliorsinnaapput. Pisussaatitsineq aammattaaq pileriarfissiivoq katsorsaannermut ingerlanneqartumut malittarisassaliornissamut.

§ 5-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami oqaatigineqarput katsorsartinnissamut neqeroorutit aallartinneqarsinnaasut. Katsorsartinnissamut neqeroorutit assigiinngitsut taakku assersuutaapput, kisianni siunniunneqarpoq katsorsartinnissamut neqeroorutit taaneqartut tamarmik periarfissartinneqassasut. Tullerriaarlugit allattukkat tamanit ilanngussinngillat aamma eqqarsaatigineqarsinnaavoq piffissap ingerlanerani allanngornissaat, tassani apeqqutaalluni katsorsaasarnermi periutsit suut ilisimatusarneq tunngavigalugu pitsaanerpaamik angusaqarfiusimanagerat, taamatutaaq normu 9 periarfissaliivoq katsorsartinnissamut neqeroorutit allanik pilersitsisoqarsinnaanerani. Katsorsartinnissamut neqeroorutit assigiinngitsunut tullerriaarlugit allatorneqartunut tunngatillugu paasinnittaatsit annertusineqassapput. Assersuutigalugu nr. 5 tassani taaneqarput inunnik ataasiakkaanik, aappariinnik aamma ilaqutariinnik oqaloqatigiittarnikkut katsorsaansamut periarfissaaq. Tassani oqaaseq ilaqutariit ilaneqarsinnaassaaq aammattaaq qanigisat ilanngullugit, katsorsartinnermi angusarisassanut pisariaqarpat qanigisat ilaasa aamma peqataatinneqarnissaat.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami periarfissiissutigineqarpoq katsorsartinneq orniguttarnikkut, ullormut neqeroorutit imaluunniit ulloq unnuarlu neqeroorutit ingerlanneqarsinnaalluni. Orniguttarnikkut katsorsaannermi iliutsit assigiinngitsorpassuusinnaapput neqeroorutit sivikinnerusinnaapput qaammammik sivilisussuseqarsinnaapput, apeqqutaalluni pisariaqartitsineq aamma periarfissat piviusut. Katsorsaaneq najukkami ingerlanneqarsinnaavoq najukkani katsorsaaviit neqeroorutaat aqcutigalugu imaluunniit internet aqcutigalugu neqeroorutigineqarsinnaalluni. Ullormut neqeroorutit aamma assigiinngiiaarsinnaapput apeqqutaalluni pinngitsuuisinnaajunnaarnerup suunera aamma katsorsaannermi periuserineqartoq. Ullormut neqeroorutit piffissap ingerlanerani allanngortinneqarsinnaapput pisariaqartitsinernut assigiinngitsunut naleqqiussilluni. Soorlu assersuutigalugu inuup aningaasanoorluni pinnguaatinik pinngitsuuisinnaajunnaarneq ajornartorsiutiguniuk neqeroorummik allaanerusumik pisariaqartitsissaaq, inummut imigassamik pinngitsuuisinnaanngitsumut naleqqiullugu. Ulloq unnuarlu uninngasarfiit pilers-

sinneqarsinnaapput katsorsartinnissamik neqeroorummik atuisoq pinngitsuuisinnaajunnaarsi-
manermik annertuumik ajornartorsiuteqartut katsorsarneqarnerannut, taakkulu artorsaatigip-
passuk katsorsartinnermik naammassinnissinnaaneq imaanngippat ulloq unnuarlu uninngasin-
naanermik periarfissaqarlutik.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami oqaatigineqarpoq innuttaasoq aalajangersimasumik katsorsartinnissaminut
piumasaqaateqarsinnaanngitsaq. Naak siunertaagaluartoq katsorsartinnissamut neqeroorutit
tamarmik periarfissaassasut taava tamanna tamatigut periarfissaasinnaanngilaq. Tamatuma sa-
niatigut katsorsartinnissamut neqeroorummi apeqqutaassaaq innuttaasup pisariaqartitaa aam-
ma isumalluutit pissarsiarineqarsinnaasut. Tamatuma saniatigut § 13, imm. 3-mi oqaaseqaatit
innersuussutigineqarput.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq Naalakkersuisut meeqqanik inuusuttunillu 18-it i-
norlugit ukioqartunik katsorsaanissamut aalajangersaanissaannik. Tamatumunnga tunngatillu-
gu aalajangersagaq nalunaarutikkut maleruagassiuunneqassaaq, tassani ilanngunneqassapput
angajoqqaat peqataatinneqarnissaat aamma ilaqutariit inatsisitigut pisinnaatitaaffii pillugi aa-
lajangersakkat isiginiarneqassallutik. Meeqqanut aamma inuusuttunut inatsimmut killiliussat
erseqqissarneqassapput, tassami pingaaruteqarmat erseqqissassallugu nalunaarummi taamaat-
tumi maleruqqusatigut, meeqqanut inuusuttunullu inatsimmiittut sammisamut tamatumunnga
tunngasut qaangiinnarneqannginnissaat, kisianni immikkut katsorsartinnissamut periarfissiis-
sutaammata. Pædagogiskiusumik aamma katsorsaanerup tungaanit isiginnilluni taava siuner-
taqarluassaaq neqeroorutip sapinngisamik najukkami neqeroorutigineqarnissaa, taamaalior-
nikkut tamatumunnga ilutigitillugu qulakkeerneqassammat isumaginninnikkut soorlu asser-
suutigalugu atuarfik, ilinniarnermik imaluunniit sulineramik ingerlatsineq aamma ilaqutariin-
nik katsorsaneq ingiaqatigiisillugit ingerlanneqarnissaat qulakkeerneqassammata.

Imm. 5-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq Naalakkersuisut atuisunut immikkut ittumik kat-
sorsartinnissamik pisariaqartitsisunut sukumiinerusumik maleruqqusaliornissaannik. Immik-
kut katsorsartinnissamik pisariaqartitsinerit tassaasinnaapput tarnimikkut napparsimasunik,
tarnimikkut ineriartorsimanermikkut kinguarsimasunut katsorsaanerit imaluunniit allanut im-
mikkut ittumik neqerooruteqarfigineqarnissamut pisariaqartitsisunik. Annertuumik tarnimik-
kut nappaateqartut ilaat tamatuma saniatigut pinngitsuuisinnaajunnaarsimasuupput. Akuttun-
ngitsumik pinngitsuuisinnaajunnaarnerup nappaateqarnermi ilisarnaatit ajornerulersissinnaavai
aamma innuttaasoq pineqartoq navianartorsiornerulersinnaavoq nakorsaatinik nakorsarneqar-
nerminik unitsitsiguni nappaateqarnermi ajornerulerneranik kinguneqartumik.

§ 6-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq pisussaatsivoq sukumiinerusumik maleruaqqusaliornissamut sammisat § 1, imm. 2-mi taaneqartut pillugit. Inatsisartut Inatsisaanni ilanngunneqarput aanngajaarniutunik sakkortuunik taaneqartartunik pinngitsuuisinnaajunnaarsimaneq, naak tamakkuninnga pinngitsuuisinnaajunnaarsimaneq piffissami matumani nunami maani ajornartorsiutaasutut nalilerneqanngikkaluartuq. Tamanna ilanngunneqarpoq taamaaliornikkut siunnersuummi sillimafiqineqarmat katsorsaanissamut neqerooruteqarsinnaaneq, tamanna kingusinnerusukkut pisisannngussagaluarpas. Aningaasanoorajunneq maannakkut nunami maani ajornartorsiutinngoreersimavoq, kiisalu pisariaqartitsisoqalersinnaavoq tamatumunnga neqeroorummut ilassutitut maleruaqqusaliornissaq nalunaarummik saqqummiussinikkut.

§ 7-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq Naalakkersuisut pinngitsuuisinnaajunnaarneq pilugu qitiusumik ilisimasaqarfimmik pilersitsissasut, Allorfik. Tamatuma saniatigut § 11 taassumalu ataaniittut, kommunini tamani najukkani katsorsaaviit, pillugit oqaaseqaatit takukkit.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq Allorfik tassaasoq immikkoortorta qaaqqissuusaa-nermi Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup ataaniittoq.

§ 8-mut

Imm. 1-imut

Allorfiup pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaanermik sapinngisamik pitsaanerpaamik piunasaqarnissaa qulakkeerniarlugu, tassa ilisimatusarnermik tunngaveqartumik aamma nunani tamalaani atorneqartut nalinginnaasut nutaanerpaat atorlugit ingerlatsineq, taava Allorfik ataatsimiititaliamik pilersitsissaaq sammisami suliatigut ineriartornissamut siunnersuisartussamik.

Ataatsimiititaliap inuttaasa katitigaanerat imaassaaq taakku immikkut tapertaassasut aqqissuusaa-nermi aamma suliatigut ilisimasaminnik, kiisalu namminneq sammisamik iluani paa-sisimasaqartuussallutik. Taamaattumik ataatsimiititaliami inuit sinniisuutitaasutut toqqagaasut pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaanermik sammisaqarnermi ilisimasaqarnermi-
kut, kiisalu susasaqarfiit akimorlugit suleqatigiinnermut katsorsaanerup sunniunneqarnissaa-
nut tapertaasinnaassallutik.

Ataatsimiititaliami kommuninit, siornatigut katsorsaanermit neqeroorutunik atuisuusimasunit, aanngajaarniutinnik atuinermut katsorsaasartunit, soqutigisaqaaqatigiinnit aamma allat pinngit-
suuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaanermik sammisamut tulluurtunik ilisimasallit sinni-
suutitatut ilaasinnaapput.

Imm. 2-mut

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup Allorffimmit ataatsimiititaliap katiterneqartup katitigaa-
nera akuersissutigissavaat.

Imm. 3-mut

Allorffik tassaavoq suleriaasissanik aamma suliat ingerlanneqartarnissaannit aalajangersaasus-
saq, taamaaliornikkut siunnersorneqarnissamut ingerlaavartumik Allorffimmit pisariaqartinne-
qartartunngortussat ataatsimiititaliap suliaanit tapertaqartinneqartassammata.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq Allorfik ataatsimiititaliamut allatseqarfittut atuuttoq. Taamaalilluni Allorfiup ataatsimiinnernik imaqarniliornerit assigisaallu akisussaaffigissavai.

§ 9-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq qitiusumik aqutsisoq tassaasoq Allorfiup ulluinnarni aqunneqarneranik ingerlatsisoq. Qitiusumik aqutsisup pingaarnertut qulakkiissavaa Allorfiup suliassaasa § 10-mi taaneqartut suliarineqarnissaat, tamatumunnga ilanngullugit qulakkiisallugu najukkani qitiusumik katsorsaasarfinni suliassat naammaginartumik suliarineqartarnissaat.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq qitiusumik aqutsisup akisussaaffigaa Allorfimmi sulisunik atorfinitsitsisarneq. Taamatuttaaq qitiusumik aqutsisup akisussaaffigaa najukkani qitiusumik katsorsaasarfiit sulisuisa atorfinitsinneqarnissaat.

Imm. 3-mut

Qitiusumik aqutsisumut piunasaqaataasoq tassaavoq pineqartup tulluurtumik ilinniarsimasuunissaa masteritut qaffasissusilimmik aamma aangajaarniutinik atuisunik katsorsaasartutut ilinniakkamik naammassisaqarsimasuussalluni. Ilinniartitaaneq taanna Allorfimmit neqeroorutigineqarpoq. Aangajaarniutinik atuisunik katsorsaasutut ilinniarneq atorfinitsinneqarnerup kingornatigut ingerlanneqarsinnaavoq. Nakorsatut imaluunniit tarnip nakorsaatur ilinniagaqa-reersimasutut tunngaviusinnaavoq tulluortoq, kisianni aamma bacheloritut qaffasissusilimmik ilinniarsimasut assersuutigalugu isumaginninnermi siunnersortitut, sygeplejerskitut imaluunniit pædagogitut ilinniaqarsimanerit pineqarsinnaapput masteritut qaffasissusilimmik ilinniaq-qiffiusimasut.

Imm. 4-mut

Aalajangersagaq pisussaatsivoq Naalakkersuisut qitiusumik aqutsisup suliassai pillugit sukumiinerusumik maleruaqqusaliornissaannut. Qitiusoqarfimmi aqutsisoq annertuumik suliassarfeqarpoq tamanna pingaarnersiorlugu inatsisissatut siunnersuummi taaneqarpoq. Naalakkersuisunut pisussaatsisineq periarfissiivoq qitiusoqarfimmi aqutsisup sulinermini sammisassaanik nalunaarutikkut malittarisassaliornissamut, tassa kingusinnerusukkut takuneqarsinnaalissappat sulinermini sammisanut tunngatillugu suli aalajangersaaqqinnissaq pisariaqartinneqartoq.

§ 10-mut

Imm. 1-imut

Uani: “*Siunissami atornerluinermut katsorsaasarnermik pilersaarutissatut siunnersuut*”, UPA 2015, ersersinneqarpoq Allorfik tassaassasoq aqutsinermi pingaaruteqartutut inissisimasusaaq, tassa siunissami katsorsaarnermik pilersaarutip piviusunngortinneqarnissaanut. Taamaattumik Allorfik tigussaasunik suliassaqtussaavoq najukkani katsorsaavinnut sammisunik aamma iliuusissanut tamakkiisunut tunngatillugu. Tamatuma saniatigut Allorfimmut siunertaavoq suliatigut aamma ilisimatusarnek aqutigalugu tunngavissat nunami tamarmi iliuusissanut tamarmiusunut tunngaviusunik ataqatigiissaarinissaq. Aalajangersakkami suliassat allattorneqarput Allorfimmut isumagittinneqartussat. Iliuseqarnermik nakkutilliineq, nalilersuineq aamma sunniutaasunik uuttortaaneq qulakkeerniarlugit suliniutit ataavartumik nalunaarsorneqartariaqarput.

Imm. 2-mut

Suliassat imm. 1-imi taaneqartut saniatigut Allorfiup suliassat arlaqartut allanut tunngasut akissusaaffigai. Taamaalilluni ilaatigut Allorfiup katsorsaarnermut nalunaarsuiffimmut paasisstissanik kisitsisinik katersuineq isumagissavaa aamma toqqaasarnissanut maleruaqqusat pilersissavai kiisalu katsorsaarnermut pilersaarutininik pilersitsissalluni.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq pisussaatisivoq Naalakkersuisut najukkami katsorsaaviit sammisaannik allanngortitsisinnaaneraninik siunissami tamanna pisariaqalissappat, taamatuttaaq sammisanut ataasiakkaanut imaluunniit sammisanut tamarmiusunut sukumiinerusumik maleruaqqusaliorinissamut. Taamaalillutik Allorfiup suliassai nalunaarut aqutigalugu itisilernerqarsinnaapput. Assersuutigalugu tassani pineqarsinnaapput maleruaqqusalianut, Allorfiup imm. 2 nr. 2 aamma 3 tunngavigalugit suliarisassaanut, maleruaqqusat.

§ 11-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq kommunini ataasiakkaani najukkami katsorsaavinnik pilersitsisoqarnissaa. Najukkani katsorsaaviit angissusiat naammattuusariaqarpoq katsorsaarnermut piginnaaneqarluartunik sulisulimmik atortoqarluartumillu pilersitsisoqassappat. Taamaattumik illoqarfinni tamani katsorsaaveqanngilaq, kommuninili tamani. Najukkani katsorsaaviit kommunini nunap immikkoortuini ima inissinneqartariaqassapput katsorsaaviit sapinngisamik innuttaasunik amerlasuunik katsorsartinnissamik neqerooruteqarsinnaallutik.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq ilanngunneqarpoq erseqqissaatiginiarlugu najukkani katsorsaaviit Allorfimmut ilaasut, kisianni nunami najukkani assigiinngitsunik inissisimallutik. Taamaattumik taaku suliatik suliarisarpaat Allorfik sinnerlugu. Allorfik tassaavoq najukkani katsorsaavinnut su-

liassanik agguaassisartoq, taamatullu pinsinnaanermigut suliassarititat uterteqqissinnaallugit imaluunniit suliassatigut sammisassaat allanngortissinnaallugit. Soorlu § 13, imm. 2-mi ersersinneqartoq Allorfik pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinnissamut akuersissummik imaluunniit itigartitsinermik aalajangiinissamut pinsinnaatitaasoq.

Imm. 3-mut

Najukkani katsorsaavinni sulisut taakkuupput toqqaannartumik innuttaasunik attaveqartartut taamaattumillu katsorsartinnissamut kajumissaarineq sulinerminni suliassaraat pingaaruteqartoq. Najukkani katsorsaaviit aammattaaq katsorsaanerup ilaa isumagisussaavaat.

Katsorsaanermik suliaqarnivik najukkani katsorsaavinni ingerlanneqarpoq, taamaattorli maleruaqqusat Allorfiup aalajangersarsimasai aallaavigalugit.

Susassaqarfiit akimorlugit suleqatigiinneq pinngitsuuisinnaajunnaarsimasunik katsorsaanermut tamarmiusumut pingaaruteqarpoq minnerunngitsumillu katsorsartereernermi pilersaarutip sularineqarneranut atatillugu. Taamaattumillu tamanna najukkani katsorsaaviit sulinerminni sammisassaasa pingaaruteqartut ilagaat iliuseqarnermik taassuminnga kommunit suleqatigalugit ilanngussinissaat.

Imm. 4-mut

Inunnik pinngitsuuisinnaajunnaarsimasunik katsorsaaneq imm. 3-mi taaneqartut pisortat oqartussaasui allat imaluunniit neqerooruteqartut namminersortut suleqatigalugit ingerlanneqarsinnaapput. Tassani pingaarnertut eqqarsaatigineqarput kommuni aamma najukkami peqqinnisaqarfik peqatigisallu tulluurtut allat. Neqerooruteqartut namminersortut nalinginnaasumik tassaapput namminersortut katsorsaanermik ingerlatsivinnik ingerlatsisut.

Imm. 5-imut

Najukkani katsorsaaviit suliassaat pingaarnertit siunnersuummi allaaserineqarput. Taamaattumik aalajangersakkami ilaavoq sukumiinerusumik maleruaqqusaliornissaq najukkani katsorsaaviit suliassai aalajangersarniarlugit. Periuseq taanna toqqarneqarpoq tassa soorlu eqqarsaatigineqarsinnaasoq Allorfiup suliassai allanngorsinnaasut, taamatutaaq pisariaqalersinnaavoq najukkani katsorsaaviit sammisami ineriartorneq malillugu suliassaat allanngorsinnaasut. Pinsinnaatitsissummi taamattaaq periarfissiisoqarpoq nunap immikkoortuani sumi inissiisoqarnissaanik maleruaqqusanik aalajangersaanissaq.

§ 12-imut

Imm. 1-imut

Inuit aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviit oqariaasiuvoq nutaaq. Eqqarsaatigineqartoq tassaavoq inuit aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviit kajumissaarissasut, ilitsersuissallutik aamma katsorsaanermut innersuussisuussallutik. Kissaatigineqarpoq piffissaq ungasinnerusooq eqqarsaatigalugu inuit aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviit nuna tamakkerlugu atuutillerinissaat. Inuit aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviit tassaasinnaapput sullissisut, ilaqutariin-

nut sullissivinni sulisut, atuarfinni aamma ilinniarfinni sulisut, peqqinnissaqarfimmi sulisut, kommunit ingerlatsiviini sulisut, oqartussaasut suliffeqarfiini allani sulisut aammattaaq namminersorlutik inuussutissarsiutinik ingerlatsisuni sulisuusinnaapput.

Inuit aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviit nammineq suliffeqarfimmini pinngitsuuisinnaajunnaarnissamut pinaveersaartitsipput aamma katsorsartinnissamut kajumissaarillutik. Tamatuma saniatigut inuit aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviit katsorsartinnerup naammasereernerata kingornatigut pinngitsuuisinnaajunnaarsimasuunermut uteqqinnissamut pinaveersaartitsinnermut peqataasinnaapput. Taamaattumik katsorsartinnerup naammasereernerani peqataasinnaanermut aalajangersagaq periarfissaasinnaasutut eqqarsaatigineqarpoq. Taamatut naliliinissaq sulisitsisup aamma inuup aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviusup nammineq ingerlatissavaat. Inuit aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviit suliassaat pingaarneq tassaavoq pinaveersaartitsineq aamma katsorsartinnissamut kaammattuineq.

Inuit aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviit Allorfimmit atorfinitsinneqartuunngillat. Taamaattumik siunertarineqarpoq inuit aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviit suliartik suliffimmini ingerlatissagaat, tamatumunnga ilutigitillugu atorfeqartitaanerminni atugassarititaasut atuinnarlugit. Inunnik aanngajaarniutitut tunngatillugu attavinnik aaqqissuussinissaq sulisitsisunut ataasiakkaanut nammineq kajumissuseq tunngavigalugu ingerlanneqassaaq, tamanna aalajangersakkap aallaqqaataani titarnermi siullermi takuneqarsinnaavoq tassani taaneqarpoq, aaqqissuussineq tassaasoq sulisitsisut pilersissinnaasaat.

Imm. 2-mut

Allorfik pisussaavoq inuit aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviit piginnaasaat aamma sulifiup nalaani qanoq atorneqarsinnaanerit pillugit sulisitsisunik ilitersuinissaminut.

Imm. 3-mut

Najukkani katsorsaaviit inunnut aanngajaarniutitut tunngatillugu attaveqaataasunut attaveqartassapput tapersorsorlugit ilitersorsorlugillu. Tamanna ataatsimeeqatigiinnikkut najukkami katsorsaavinni ingerlanneqarsinnaavoq imaluunniit allatut iliortarnikkut.

Imm. 4-mut

Inuit aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviit pisortat suliffeqarfiutaanni atorfeqartuusariaqanngimmata tamatumalu kinguneranik Pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi tamanna pillugu maleruaqqusat tunngavigalugit nipangiussisussaataitanngimmata, taakku nipangiussisussaataitanissamik pisussaaffilerneqassapput. Taamaattumik siunnersuummi aalajangersagaq ilanngunneqarpoq inuit aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviit nipangiussisussaataitanissaat paasissutissanut tunngatillugu, tassa inuttut aanngajaarniutitut tunngatillugu attaveqaataasutut suliaqarnerminut atatillugu ilisimalersimasatik pillugit. Inuk nipangiussisussaataitanermik pisussaaffilerneqarpat, taava § 50 Kalaallit Nunaanni Pinerluttulerinermi Inatsimmiittoq taamatut atuutilissaaq, tak. Pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 27, imm. 4, matuma ataaniittoq takuuk.

Pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsisip § 27-ia Pinerluttuleri-nermi Inatsisip § 50-ianut innersuussivoq aamma aalajangersakkamut matumunnga. Pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit assersuuteqarpoq, paasissutissat suut nipangiussisussaannermit ilaatinneqartunut tunngatillugu. Paasissutissat inunnut pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik ajornartorsiuteqartunut imaluunniit inuttut atugarisanut allanut tunngasut, inuup aanngajaarniutitut tunngatillugu attaveqaataasup aanngajaarniutitut tunngatillugu attavittut suliani aqquutigalugu pissarsiarisai nipangiussisussaataitanermut ilaapput. Nipangiussisussaataitaneq imatut paasineqassaaq paasissutissat nipangiussisussaataitanermut ilaasut allanut ingerlatseqqissallugit inatsisunik unioqqutitsineruvoq. Inuup, pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik ajornartorsiuteqarnini pissutigalugu inummut aanngajaarniutitut tunngatillugu attaveqaataasumut saaffiginnittup, tatigisinnaasariaqarpaa paasissutissat tamakku ingerlateqqinneqannginnissaat. Taamaattumik inuit aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviit paasissutissat nipangiussisussaataitanermut ilaasut suleqatiminnuunniit imaluunniit pisortaminnut ingerlateqqissanngilaat. Taamaattorli paasissutissat nipangiussisussaataitanermut ilaasut ingerlateqqinneqarsinnaapput, inuk nammineerluni tamatumunnga akuersissuseqarpat. Maleruaqqusat tamakku pissutsinik maleruagassaliortut, tassaapput ingerlatitseqqinneq pissappat akuersissuteqarsimaneq avaqqullugu, pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 28-imi aamma inuk pillugu paasissutissanut inatsimmi §§ 7-imi aamma 8-mi. Tamatumani pineqartut ilagisinnaavaat soqutigisat nalilersornerisigut, tamanna naatsumik imatut nassuiaaserneqarsinnaavoq ingerlatitseqqinneq periarfissaavoq, inuinnartut imaluunniit pisortaqarfittut soqutigisat inummut pineqartumut paasissutissat pillugu mianerininnissamut erseqqilluinnartumik annertunerujussuuppata. Inatsimmi allami paasissutissanik ingerlatitseqqiinissamut pisussaaffeqartoqarsinnaavoq, assersuutigalugu pineqartoq 18-it inorlugit ukioqarpat.

Imm. 5-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq inuit aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviit ilinniartitaanermik ingerlatsisimanissaat Allorfimmit neqeroorutigineqartumit. Ilinniartitaanerup taassuma assigaa maannakkut atuuttumik immikkoortoq (modul) 1 aamma 2 sundhedsstyrelsi imigassanik ajornartorsiuteqartunik katsorsaasartutut ilinniartitaaneq ingerlataa, pinngitsuuisinnaajunnaarnernut sammisanut allanut aamma nunami maani pissutsinut immikkut ittunut naleqqussagaq. Allorfik akisussaassuseqarpoq ilinniartitaanerup ingerlaavartumik nutarterneqartarnissaanut aamma maani nunami pissutsinut naleqqussarneqarnissaanut. Tamatuma saniatigut inuit ataasiakkaat pillugit paasissutissat nuunneqarsinnaasut suliarineqartarnerat sullissinermilu ileqqorissaarneq pillugu pisariaqartumik ilitersuisoqarnissaa qulakkeerneqartariaqarpoq.

§ 13-imut

Imm. 1-imut

Katsorsartinnissamat qinnuteqaat Allorfimmut ingerlatinneqassaaq. Katsorsartinnissamat innersuussineq nalinginnaasumik kommuni aqutugalugu ingerlanneqassaaq, tassa iliuutsumut tunngatillugu ataqatigiissitsineq pingaartuummat aamma kommuni tassaamat katsorsartinnerup kingornatigut pilersaarummut tunngatillugu innuttaasumit ikiuisussaaq. Taamatuttaaq sulisitsisunut taamatut kissaateqartunut periarfissaavoq, Allorfik isumaqatigiissutigisinnaallugu toqqaannartumik innersuussinissamat. Taamatuttaarlu innuttaasut illoqarfinni Allorfimmik peqarfiusuni toqqaannartumik saaffiginnissuteqarsinnaapput katsorsartinnissamik kissaateqarlutik.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq Allorfik tassaasoq aalajangersaasussaaq, tassa pineqartup sumi aamma qanoq katsorsartinnissamat neqeroofigineqarsinnaaneranut aalajangerneqartunut tunngatillugu. Toqqaaneq imatut ingerlanneqartarpoq innuttaasup katsorsartinnissamat qinnuteqarniartup, toqqaanissamat immersugassaaq immersussavaa taanna elektronikiusumik Allorfimmut nassiunneqassaaq, tamatuma kingornatigut katsorsartinnissaaq pillugu aalajangersaassalluni. Taamaaliornikkut nuna tamakkerlugu assigiimmik toqqaasoqartarnera qulakkeerneqassaaq. Pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut katsorsartinnissamat itigartitsinermi itigartitsinermit pissutaasoq tunngavilersorneqassaaq. Pisortat ingerlatsineranni suliassat sularineqartarnerat pillugu maleruaqqusat naapertorlugit itigartitsineq tunngavilersuutigisarlu oqaatigineqaannarsinnaavoq, kisianni pinngitsuuisinnaajunnaarnermut katsorsartinnissamat qinnuteqaateqartup tamanna kissaatigippagu taava tunngavilersuut allaganngorlugu sularineqassaaq. Naammagittaalliutitut suliassanngortitsisinnaaneq imaluunniit ombudsmandimut ingerlatitseqqissinnaaneq mianeralugit, tamatigut pitsaanagerarpoq itigartitsinerup allanngorlugu nalunaarutigineqarnissaa. Tamatuma saniatigut naammagittaalliorsinnaanermit periarfissat pillugit ilitersuisoqassaaq.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami ilanngunneqarput aalajangiinissamat tunngavissat pingasut, tassa katsortittoqassanersoq aalajangissagaanni aamma katsorsartinnissamat neqeroorummik toqqaanissamat:

- 1) Siullertut pingaarnertullu neqeroorummut apeqqutaassaaq inuup pisariaqartitsinera. Soorlu § 1, imm. 2-mi taaneqartoq pinngitsuuisinnaajunnaarneq pineqassaaq katsorsartinnissaaq eqqarsaatigineqassappat. Neqeroorummut aammattaaq apeqqutaassapput isumalluutit atorneqarsinnaasut, tassaasinnaasut aningaasatigut isumalluutit taamatullu katsorsaanissamik neqeroorutit pilersinneqareersut. Tassa innuttaasup neqeroorummik tunineqarnissaanut ilaatigut apeqqutaassapput katsorsartinnissamat pisariaqartitsineq, isumalluutit aamma piffissami tassanerpiaq katsorsaanissamat periarfissat.
- 2) Katsorsaanermi iliuuseq, soorlu peqqissuseq pillugu katsorsartinnertut allatulli, aqqissuusaaq “stepped care model” (killiffilersukkamik), tassa tamatigut annikinnerpaamik akornusiiffiusumik sunniuteqarluartussatulli naatsorsuutigineqartumik katsorsaasoqartarpoq.
- 3) Toqqaanissamat tunngavissat pingajuat tassaavoq katsorsartinnissamat neqeroorut innuttaasup angerlarsimaffianut qaninnerpaaq tunniunneqassasoq. Anguniarneqarpoq katsorsartin-

nissamut neqeroorut tunniunneqartussa q pineqartup najugaqarfianiissasoq, kisianni tamanna tamatigut periarfissaasinnaangilaq. Katsorsartinneq najukkami ingerlanneqarpat ajornannginnerusarpoq soorlu assersuutigalugu ilaqutariinnik katsorsaaneq aamma ingerlanneqarnerani iliuusissat allat aallartissallugit. Tamatuma saniatigut susassa qarfiit akimorlugit suleqatigiinneq ajornannginnerulissaaq taamatuttaaq innuttaasup inuuniarneranut tunngatillugu piareersarneq ajornannginnerulissalluni, pinngitsuuisinnaajunnaarnerup qimannerani inuuniarnermut aamma katsorsartereernerup kingornatigut iliuusissanut ajornannginnerusumik ingerlaqqinnissaq.

Imm. 4-mut

Aalajangersagaq Naalakkersuisunut piginnaatitsivoq katsorsartinnissamut neqeroorutiniq tunniussisarnermi tunngavissanik sukumiinerusunik aalajangersaanissamik. Aalajangersagaq ilanngunneqarpoq Naalakkersuisut periarfissinni arlugit aalajangiinermi tunngavissanik amerlanerusunik aamma immaqa piviusorsiornerusunik, tassa inatsisissatut siunnersuummi ilanngunneqarsimasunut sanilliussilluni. Tassami aalajangiinermi tunngavissat inatsisissatut siunnersuummi ilanngullugit allanneqartut naliliiginnarnissamut annertuumik inissaqartitsimmata. Taamaattumik piffissap ingerlasup ingerlanerani pisariaqarsinnaavoq suli erseqqissaaqqinnissaq inuup qaqugu pisariaqartitsineranut tunngatillugu, tamatumunnga ilanngullugu suli erseqqissaaqqillugu inuup katsorsartinnissamut neqeroorummut peqataanissaanut qanoq pisoqassanersoq. Tassa inatsisissatut siunnersuummi oqaatigineqarmat katsorsartinnissamut neqeroorummik tuneqarnissaq aamma toqqaanissaq ilaatigut aalajangerneqassasoq katsorsartinnissamut periarfissat aallaavigalugit, taava pisariaqarsinnaavoq suli maleruaqqusaliussalluni inuup katsorsartinnermut peqataanissaanut periarfissat suut pigineqarnissaannut tunngasunik.

§ 14-imut

Imm. 1-imut

Siunnersuummi ersersinneqarpoq siullermik innuttaasut ataasiakkaat pisariaqartitaat aamma pi-umasaqaataat immikkut nalilersorneqassasut. Aalajangersakkami nangillugu ilanngunneqarpoq katsorsartinnissamut neqeroorut pineqartoq suleqatigalugu ingerlanneqassasoq. Inuup katsorsartinnissamik kissaateqarnera aamma katsorsartinnissaminut kajumissuseqarnera, katsorsartinnerup pitsaasumik inerneqarnissaanut qitiusutut isigineqarpoq. Katsorsa anermi taamatuttaaq inuit ataasiakkaat eqqarsarsinnaanermut, nalilersuisinnaanermut, takorluuisinnaanermut aamma ilikkagaqarsinnaanermut piginnaasai aallaavigineqassapput. Tamatumani ilanngunneqarput kajumissuseqalernissamut nassaarniarneq, tarnip pisussai atorlugit oqaloqatigiinneq inooqataanermullu sungiusarneq. Allorfik tassaavoq akisussaaffeqartuusooq inuit ataasiakkaat pissuserisaat tunngavigalugu naliliinerup inuup pineqartup pisariaqartitai aamma pi-umasaqatai tunngavigalugit ingerlanneqarnissaanut.

Imm. 2-mut

Inuup ataatsimoortumik qanoq inissisimanagera pillugu paasiniaaneq siullerpaatut inuk pineqartoq oqaloqatigalugu ingerlanneqassaaq. Taamatuttaaq paasiniaaneq ingerlanneqarsinnaavoq inuk pineqartoq pillugu ilisimasaniq allaniq pissarsiniarnikkut. Paasiniaanermit paasissutissat pissarsiarineqartut Pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik Nuna Tamakkerlugu Nalunaarsuiffimmut ilanngunneqassapput. Suliaq taanna inunnik aanngajaarniutinut tunngatillugu attaveqaataasunik ingerlanneqarsinnaavoq, kisianni nalinginnaasumik najukkami katsorsaavinni sulisunit ingerlanneqartassaaq. Aammattaaq matumani Allorfik tassaavoq inuup qanoq inissisimaneranut paasiniaanissamut akisussaaffeqartuusoq.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami pineqarpoq katsorsartinnissaq sioqqullugu kommunimut tunngasut. Taamaallit oqaatigineqarput paasiniaanerup takutippagu katsorsartinneq sioqqullugu iliuuseqartoqarnissaa, taava kommunimi iliuusissat pillugit pilersaarummik suliaqartoqassaaq katsorsartinneq kissaatigineqartut tunngavigalugit sunniuteqarnissaanut piunasaqaataasunik. Katsorsartinneq sioqqullugu iliuuseqarnissaq pisariaqarsinnaavoq, inuk inuttut atugarisamigit allaniq ajornartorsiuteqarpat ima artornartigisunik, pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinneq sunniuteqarsinnaanani. Pineqarsinnaapput aammattaaq ilaqutariittut ajornartorsiutit imaluunniit ajornartorsiutit ineqarnermut tunngasut, tamakkulu akornutaasinnaapput katsorsartinneq iluatsilluartumik kinguneqarnissaanut. Tassani susasaqarfii akimorlugit suleqatigiinneq pingaaruteqartorujussuanngoreerpoq, tassa nalinginnaasumik oqartussaassuseqarfiit assigiinngitsut akornanni iliuuseqartariaqarneq pisariaqalersinnaammat.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkamik pineqarpoq katsorsartinnissaq sioqqullugu peqqinnissaqarfimmut tunngasut. Oqaaseqaatit § 14, imm. 3-mut matuma siulianiittut taamatuttaaq aalajangersakkami matumani atuupput.

Imm. 5-imut

Iliuserisassat imm. 3-mi aamma imm. 4-mi taaneqartut sapinngisamik katsorsartinnissaq sioqqullugu aallartinneqassapput. Tamatumani tamanna nalilerneqarpat siunertaqarluarnerususatut ittoq, taamaattoq katsorsartinneq siornatigut katsorsartinneq aallartinneqarsinnaavoq katsorsartivinnerup aallartinneqarnut ilutigitillugu.

Imm. 6-imut

Kommuni katsorsartereernerup kingornatigut pilersaarummik pilersitsissaaq. Tamatumani aallaavigineqarpoq katsorsartinneq aallartinneqarnissaanut tamatumani piunasaqaataanissaa. Taamaalluni katsorsartereernerup kingornatigut pilersaarut innersuussinermik ingerlatsinnerup ilagivaa. Taamaattorli pingaaruteqarpoq allaffissornikkut iliuuseqarnissamik utaqqisaqarneq, tamanna tasaanngitsoq katsorsaanerup aallartinneqarnut kinguarsaataasoq. Siunertaqarluartumik katsorsartereernerup kingornatigut iliuuseqarnerup saniatigut ajornartorsiutinik aaq-

qiiniarneq isumaqartorujussuuvoq katsorsartinnissamut neqeroorutini atuisunut tamanut atuumassuteqartoq, kisianni ingammik atuisunut mianerisassaasunut.

Katsorsartereernerup kingornatigut pilersaarut tassaavoq pilersaarut katsorsartinnerup naam-massineqarnerata kingornatigut aallartinneqartussa. Imaassinnaavoq inuk AA-ni ataatsimiit-tarnernut imaluunniit iliuusissanut allanut peqataasassasoq, inuup pinngitsuuisinnaajunnaarsi-manermut uteqqinnginnissaanut ikiuutaasussat. Katsorsartereernerup kingornatigut pilersaa-rummut aammattaaq ilaasinnaapput ineqarnermut tunngatillugu allannngortitsinissamut piler-saarutit, ilaqutariinnermut tunngatillugu allannngortitsinerit, sulinermut tunngasut assigisaalu. Qulakkeerniarlugu atuisup ataatsimut inissisimaneranut pissutsit suleqatigiissutigineqarnis-saat, taava kommunit, peqqinnissaqarfimmi oqartussaasut aamma Allorfiup akornanni suleqa-tigiinnermut isumaqatigiissutit suliarineqassapput, tak. § 15.

§ 15-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami oqaatigineqarpoq susassaqarfiit akimorlugit iliuuseqarnerup pisariaqassu-sia. Taamaattumik pisussaaffiliisumik suleqatigiinnissamut isumaqatigiissutit suliarineqassap-pud, tassani erseqqissarneqassappud akisussaassuseqarfiit agguartaarnerat taakkulu innuttaasu-mut iluaqutaassappud. Aalajangersagaq, innuttaasup sapinngisamik pitsaanerpaamik katsorsar-tinneqarnissaa qulakkeerniarlugu, suleqatigiinnissamik piumasaaqateqarnermut takussutissaa-voq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq kommunit oqartussaasuisa aamma Allorfiup akor-nanni suleqatigiinnermut isumaqatigiissutinik atsiortoqassasoq. Ataatsimoorluni anguniagaq sulissutigissagaanni anguniagassat aamma anguniakkamut killiffinnut uuttuutissat allagan-ngortinneqassappud. Suleqatigiinnissamut isumaqatigiissutip taassuma qulakkiissavaa suleqa-tigiinnerup eqaatsumik aamma sapinngisamik ajornaatsumik ingerlanissaa. Tamatumunnga i-lutigitillugu innuttaasut ataasiakkaat ataqatigiittumik katsorsartinnermik aamma katsorsarte-reernerup kingornatigut ingerlatsinissaannut periarfissat pitsaanerpaat qulakkeerneqassappud.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq peqqinnissaqarfimmi oqartussaasut aamma Allorfi-up akornanni suleqatigiinnermut isumaqatigiissummik atsiortoqassasoq. Tassani imm. 2-mi taaneqartut assingi atuupput. Maannakkut peqqinnissaqarfimmut tunngasut aaqqissuussaana-malillugu tamatumunnga tunngatillugu Nunap Immikkoortuini Aqutsisut peqqinnissaqarfim-mi oqartussaasutut isigineqassappud.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq ukiut affakkaarlugit kommunit oqartussaasui taa-matullu aamma peqqinnissaqarfimmi oqartussaasut nunap immikkoortuani aqutsisuniittut a-taatsimeeqatigineqartassasut suleqatigiinnissamut isumaqatigiissutit pillugit. Aalajangersak-

kami qulakkeerneqassaaq anguniakkatut aalajangersarneqarsimasut malitseqartinneqarnissaat tamatumunnga ilanngullugit immaqa iliuusissanik piviusunik allanngortitsinerit, anguniakkatut aalajangersakkanik angusinissamut iluaqutaasussanik.

Imm. 5-imut

Aalajangersakkami Naalackersuisut pisussaatinneqarput susassa qarfiit akimorlugit iliuuseqarnermut aamma suleqatigiinnissamut isumaqatigiissutinut §§ 15 aamma 16 naapertorlugit pilersinneqartunut sukumiinerunik maleruaqqusaliornissaminnut.

§ 16-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq susassa qarfiit akimorlugit aamma suliassa qarfiit akimorlugit najukkami katsorsaavinni, kommunip aamma najukkami peqqinnissa qarfiup akornanni suleqatigiinnermik pilersitsisoqassasoq. Suleqatigiinneq atorneqarsinnaavoq pitsaaliuinnermut aamma katsorsaannissamut periarfissat pillugit ataatsimut isiginnilluni oqallinnernut, kiisalu immersueqatigiinnissamut atorneqarsinnaallutik nammineq sulianut tunngatillugu pitsannguutaasinnaasunik. Suleqatigiinneq periarfissiissaaq suliambut tunngatillugu isiginneriaatinik arlaqarnerusunik peqalernissamut inunnik ataasiakkaanik nalilersuinnermut tunngatillugu.

Aalajangersakkami qulakkeerneqassaaq kommunit ataasiakkaat, najukkami peqqinnissa qarfiup aamma najukkami katsorsaavinni suleqatigiinnerat. Inuit ataasiakkaat pillugit suleqatigiinnermi pisortat ingerlatsineranni suliassat sularineqartarnerat pillugu inatsit aamma inuk pillugu paasissutissanut inatsimmi paasissutissat isertuussassat pillugit ingerlatitseqqinnissamut maleruaqqusat isiginiarneqassapput. Aalajangersakkat malillugit paasissutissat isertuussassat ingerlateqqinneqannginnissaat pingaarnertut maleruaqqusaavoq. Taamaattorli ingerlatitseqqinnissaq ajornanngilaq pineqartoq ingerlatitseqqittoqarsinnaaneranut akuersisimappat. Aalajangersakkat taakku pillugit itisilernerneqarnissaannut innersuussutigineqarput suleqatigiinnermi pisortat ingerlatsineranni suliassat sularineqartarnerat pillugu inatsimmi §§ 28-33 aamma inuk pillugu paasissutissanut inatsimmi §§ 5-8.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami oqaatigineqarpoq oqartussaasut allat imaluunniit namminersortutut ingerlatsisut susassa qarfiit akimorlugit ataatsimiinnerni peqataatinneqarsinnaapput, taakku inummik assigiinngitsumik isiginnilersinnaanermut pingaaruteqartuusinnaappata. Siunertarisaq tassaavoq inuup pisariaqartitaanik tamakkiisumik paasinninnissaq aamma isiginnilernissaq. Siunnersuummi taaneqarpoq suleqatigiinnermut taamatuttaaq peqataasinnaasut Pinerluttunik Isumaginnittoqarfik aamma politiit, taakku suleqatigiinnermi peqatigissallugit nalinginnaasuusinnaapput, kisianni aammattaaq allat tulluurtutut isigineqarsinnaallutik. Assersuutigalugu taanna tassaasinnaavoq maannakkut sulisitsisorisaq, ilaqutaq imaluunniit ikinngut, imaluunniit aallat paasissutissanik tunniussisinnaasut.

Inuk nammineerluni susassaqrfiit akimorlugit ataatsimiinneranni peqataassanersoq najukkami katsorsaavimmit inuk pineqartoq isumasioqatigalugu aalajangerneqartarsinnaavoq. Eqqarsaatigineqarsinnaavoq suliat ilaanni isuma pitsaasuusinnaasoq aalajangiinnermut atatillugu ilaqutariinnik isumasioqatigiissitsineq isumassarsiorfigissallugu. Ilaqutariinnik isumasioqatigiissitsineq pingaarnersiorlugu tassaavoq ilaqutariit aamma attaveqarfigisartakkt allat peqataatinneqarnerat katsorsartinnissamik neqerooruteqarnerup aallartinnissaanut aalajangernermi.

Maannakkut susassaqrfiit akimorlugit kommunini ataatsimiititaliat pioreerput, ilaatigut suliat susassaqrfiit akimorlugit suleqatigiinnermut ataatsimiititaliaq aamma ilaatigut pitsaaliuinnermut ataatsimiititaliaq. Siunnersuummi piumasaqaatigineqanngilaq ataatsimiititaliamik suliallamik pilersitsisoqarnissaa ileqqoreqqusaligassamik assigisaannillu, kisianni aalajangersakkami piumasaqaataavoq suleqatigiinnermik pilersitsisoqassasoq. Ataatsimiititaliat allat ilaasa aaqqissuunneqarnerat atornerqarsinnaalluassaaq.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq najukkami katsorsaaviit tassaasut ataatsimiigiaqqusinissamut akisussaasuusut.

§ 17-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq Naalakkersuisut nuna tamakkerlugu katsorsaanermik nalunaarsuiffimmik pilersitsissasut. Nuna tamakkerlugu katsorsaanermik nalunaarsuiffimmik pilersitsiartorneq atortussaavoq pingaaruteqartoq siunissami katsorsaanermut piffissapinglerlanerani angusat takusinnaanissaannut katsorsartinnermut neqeroorutit suunerannut naleqqiussilluni aamma pinngitsuuisinnaajunnaartarnerup qanoq annertutigisimaneranut tunngatillugu. Naatsorsueqqissaarnermi kisitsisit amigaataanerisa ajornartippaa pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut tunngatillugu katsorsaanerit qanoq kinguneqarsimanerannik ilisimasaqarnissaq. Siunissami katsorsaanerup ineriartortinneqarnissaanut pisariaqarpoq atortunik katersuineq, taamaalilluni inuit pinngitsuuisinnaajunnaarsimasut qanoq amerlatiginerat takuneqarsinnaaniassammat, tassa katsorsarneqartut, pinngitsoorsinnaajunnaarneqartartut suuneri, qanoq annertutigineri, kiisalu pinngitsuuisinnaajunnaarnerup nappaateqarnerup aamma inuttut atugarisat imminnut ataqatigiinnerat aammattaaq katsorsaanerup sunniuteqarnera. Taamaattumik katsorsaanerup naammassinerata kingornatigut nalunaaruteqartarnissaq pisariaqarpoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq Naalakkersuisunut piginnaatitsivoq nalunaaruteqartarneq aamma nalunaaruteqartarnermut atortut pillugit sukumiinerusumik maleruaqqusaliornissaannik, ingerlatsineramik isumaginninnissamut aamma kisitsisinik paasissutissanik katersuinnermut.

Naak sammisaq paasissutissat inunnut tunngasut suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi maleruaqqusat tunngavigalugit malittarisassaqaartinneqaraluartut, taava pisariaqalersinnaavoq suli malittarisassalioqqinnissaq. Piginnaatitsineq periarfissaliivoq nalunaarut aqputigalugu maleruaqqusanik aalajangersaanissamut.

§ 18-imut

Imm. 1-imut

Katsorsartinnerup ingerlanera tamakkerlugu nuna tamakkerlugu katsorsaaneermik nalunaarsuiffimmi uppersaasarsorneqartussaavoq. Taamaattumik katsorsaaneermik ingerlatsisartut tamarmik tassunga nalunaaruteqartassapput. Piumasaqaataavoq katsorsaaneermik nalunaarsuiffimmut nalunaaruteqartarnissaq. Piumasaqaat innuttaasunik pinngitsuuisinnaajunnaarsimasunik katsorsaaneermik suliaqartunut tamanut atuuppoq. Tassa imaappoq katsorsaaneq pisortanit ingerlanneqartoq aamma inunnik namminersortunik katsorsaasartunik kiisalu katsorsaavinnik. Taamaattumik tamanna aammattaaq atuuppoq katsorsaasartunut Allorfiup avataani katsorsaaneermik suliaqartartunut. Katsorsaaneerup aallartinnerani nalunaaruteqartoqartassaaq aamma katsorsaaneerup ingerlanneqarnerata naammassinerani.

Nalunaaruteqartarnerit pisassapput paasissutissat inunnut tunngasut ingerlateqqittarnerat pillugu maleruaqqusat qaqugukkulluunniit atuuttut malillugit, tassa inuk pillugu paasissutissanut inatsimmiittut aamma pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmiittut naapertorlugit.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq katsorsaaneerup naammassineqarnerpat qaammatit 6-it qaangiuppata nuna tamakkerlugu katsorsaaneermik nalunaarsuiffimmut katsorsaaneerup sunniutai pillugu nalunaaruteqartoqartassasoq. Tamatumani aammattaaq pineqarput pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaaneermik ingerlataqartartut tamarmik.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq piumasaqaat tassaasoq kommunit katsorsartinnerup naammassinerata kingorna qaammatit 3-t aamma 12-t qaangiunnerini katsorsaaneerup sunniuteqarneranik nalunaaruteqartassasut. Kommunit nalunaarutaanni ilanngunneqassapput inuit kommunimi pineqartumit katsorsartinnissaminnut innersuunneqarsimasut. Inuk kommuni qimallugu nuussimappat, taava kommunip nuunnermi qimatap kommunimut nuuffigisaanut paasissutissat ingerlateqqissavai, tamatuma kingorna nalunaarsuineq tassangaanniit ingerlanneqassaaq. Paasissutissat nuna tamakkerlugu katsorsaaneermik nalunaarsuiffimmiittut nipangiussisussaatitaaneermik illersugaapput taamaallaallu kisitsisinik naatsorsueqqissaarnermi ator-neqartussaallutik, tamatumalu kingunerisaanik pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaaneermik sammisaq pillugu ineriartortitsinermut.

§ 19-imut

Imm. 1-imut

Sulisunik ilinniartitsineq pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaanermit sammisami immikkoortuummat pingaaruteqartoq siunnersuummi piomasagaatigineqarpoq, inuit najukkani pinngitsuuisinnaajunnaarnermut katsorsaavinni katsorsaanermit suliaqartut ilinniartinneqar-nissaat. Piomasagaataavoq ingerlaqqiffiusumik akunnattumik sivisussusilimmik ilinniagaqar-simanissaq ilinniartitaanerup tulluurtup iluani. Taakku tassaasinnaapput perorsaasutut, isuma-ginninnermi siunnersortitut, ilinniartitsisutut, peqqissaasutut, tarnip pissusaanik ilisimasalittut ilinniagaqareersimaneq imaluunniit ilinniartitaanerit assingusut, tassani inunnik sullissinermik misilittagaqarluni.

Imm. 2-mut

Inummik ingerlaqqiffiusumik akunnattumik sivisussusilimmik ilinniarsimasumik atorfinitsit-sinissaq periarfissaqanngippat, taava pikkorissusillit allat ingerlaqqiffiusumik akunnattumik sivisussusilimmik ilinniarsimangitsut atorfinitsinneqarsinnaapput, taakku piginnaasaat tama-tumunnga naleqquppata. Matumani eqqarsaatigineqarpoq inuit siunnersuisutut assistentitut, i-nunnik sullissinermi siunnersuisutut ilinniarsimasut, peqqissutsimut assistentit ilinniartita-a-nernilu assingusuni ilinniarsimasut.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkap aalajangersarpaa kikkut tamarmik najukkani katsorsaavinni katsorsaaner-mik suliaqartut, aanngajaarniutitik atuisunik katsorsaasutut ilinniakkamik ingerlatsissapput. Allorfik tassaavoq ilinniartitaanermit taassuminnga neqerooruteqartuusoq. Tamatigut periar-fissaanaviangilaq inunnik aanngajaarniutitik atuisunik katsorsaasutut ilinniarnermik naam-massinissimasunik atorfinitsitsisoqarsinnaanera. Taamaattumik ilinniarneq atorfinitsinneqar-nerup kingornatigut ingerlanneqarsinnaavoq.

Imm. 4-mut

Allorfimmit ilinniartitaanerit allat, aanngajaarniutitik atuisunik katsorsaasutut ilinniakkamik, tak. imm. 3, allaanerusut akuersissutigisinnaavai. Tassani pineqarsinnaapput ilinniartitaanerit allat, taakku qaffasissusiat aanngajaarniutitik atuisunik katsorsaasutut ilinniakkatut ippat ima-luunniit qaffasinneruppat.

§ 20-mut

Imm. 1-imut

Maluginiarneqarpoq sulisut sorliit katsorsaanerit apeqqutaalluni nakkutilliinissamut pisussaaffiit assigiinnginnerat.

Nunatsinni Nakorsaaneqarfik najukkani katsorsaavinni atorfilinnit peqqissutsimut tunngasu-nik ilinniarsimasunik ingerlanneqartunik aamma inunnit allanit peqqissutsimut tunngasunik i-linniarsimasunik katsorsaarnermit suliaqartunik nakkutilliisuvoq, qanorluunniit namminer-

sortuni imaluunniit pisortanit tamanna ingerlanneqarpat. Peqqinnissaqarfiup aqunneqarnera, aaqqissuussaanaera kiisalu peqqinnissamut tunngasutigut sullissisut aamma tarnip pissusaanik ilisimasallit pillugit Inatsisartut inatsisaanni aamma Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup sulinera pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni takuneqarsinnaavoq, peqqinnissamik ilinniarsimasut peqqinnissaqarfimmi suliaqarnerat aammattaaq peqqinnissaqarfiup avataani namminersortunilu suliaqarnerat Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup suliassaqaarfiinut ilaasut. Nakkutilliinermi pineqarput suliaqarneq immikkut inatsisitigut peqqinnissaqarfimmi sulisussatut akuerisaasunit ingerlanneqartoq aamma peqqinnissamik suliaqarneq peqqinnissamut ilinniarsimasunit sulisunit allanit, akuersissuteqanngitsunit, ingerlanneqartoq.

Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmut ingerlatseqqinneqarsinnaasunut assersuutitut taaneqarsinnaapput imigassamik kingunerlutsitsinermik katsorsarneqarnermut nakorsaaitortinneqarlunilu katsorsarneqarnermut tunngatillugu naammagittaalliutit Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmit Danmarkimi Patientombudimut ingerlatseqqinneqartartut.

Matumani aammattaaq eqqumaffigineqassaaq pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaanermi nakorsaasersuineq taamaallaat peqqissutsimut suliaqarnissamik ilinniarsimasunik suliarineqarsinnaamat piviusumik nalilersuereer neq tunngavigalugu. Taamaattumik 'aalajangersimasumik' katsorsaaneq ingerlanneqarsinnaanngilaq innuttaasumik nalilersueqqaartoqartinagu. Tamatumunnga ataatillugu taamatuttaaq erseqqissaatigineqassaaq peqqissutsimik suliaqarnissamut ilinniarsimasunik atorfinitsitsinissaq pisariaqartussaassasoq innuttaasunik pinngitsuuisinnaajunnaarsimasunik nalilersuisinnaanermut tunngatillugu, soorlu taakku imerajunnerup kinguneranik takorruuippata imaluunniit kingunerlutsitsippata.

Nakkutilliinerup Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup peqqinnissakkut sulineq tunngavigalugu ingerlatarisaata saniatigut, Allorfik aammattaaq nakkutilliinissamut pisussaaffeqarpoq. Tamanna § 10, imm. 1-imi, nr. 2-mi aamma nr. 4-mi ersersinneqarpoq. § 10, imm. 1, nr. 2-mi ersersinneqarpoq Allorfiup pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut tunngatillugu iliuuseqarneq aaqqissuulluakkamik nakkutilliisuuffigigaa aamma nalilersuiffigalugu. Aaqqissuulluakkamik nakkutilliineq aamma nalilersuineq assersuutigalugu tassaasinnaavoq pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut tunngatillugu iliuuserisanik assigiinngitsunik nakkutilliineq pitsaassutsimik misissuinerneq assingusumik. § 10, imm. 1, nr. 4-mi ersersinneqarpoq Allorfimmit qulakkeerneqassasoq katsorsaanermut neqeroorutigineqartut assigiinngitsut, katsorsaanermut neqeroorutit pillugit isumaqatigiissutini killiussatut aalajangersakkat tunngavigalugit ingerlanneqartussaasut, tak. § 4, imm. 2.

§ 21-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq katsorsartinnissamut neqeroorummik itigartinneq Isumaginninnermi Naammagittaalliteqartarfimmut naammagittaalliutigineqarsinnaasoq, Isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaanaeralu pillugit Inatsisartut peqqussutaat

nr. 11, 12. november 2001-imeersumi maleruaqqusat naapertorlugit, tamatuma kingornatigut allannguutit malitsigitinneqartut uani Isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaanelu pillugit Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarneranik Inatsisartut inatsisaat nr. 14 6. juni 2016-imeersumi, taamatuttaaq allannguutit malitsigitinneqartut uani Isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaanelu pillugit Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarnissaa pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 47, 23. november 2017-imeersoq, taanna taamatuttaaq Inatsisartut peqqussutaannit nr. 11, 12. november 2001-imeersumik allanngortitsineruvoq. Inatsisip allannguutaasup kingulliup suliareqqitassanngortitsinermut kingusinnerpaamik piffissarititaasoq sapaatit akunnerinit 4-nit 6-inut sivitsorpaa.

Imm. 2-mut

Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfimmit aalajangerneqartoq inaarutaasumik aalangiineruvoq, taamaattumillu allaffissornikkut oqartussaasunut allanut ingerlateqqinneqarsinnaassanani.

§ 22-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami pineqarput sullinneqarnermut maalaarutit Allorfimmut ingerlatsinneqarsinnaasut. Sullinneqarnermut naammagittaalliutini pineqarpoq oqartussaasut suliarisaat aalajangersaanernut suliarisanut tunngasuuteqanngitsut. Sullinneqarnermut naammagittaalliutit aammattaaq taaneqartarput ingerlatsivinnik ingerlatsinerit piviusut taakkulu arlalissuusinnaaput.

Soorlu assersuutigalugu sullinneqarneq pillugu naammagittaalliut tassaaq katsorsartinnissap aallartinnissaata tungaanut sivisuumik utaqqisimaneq pillugu naammagittaalliut, eqqunngitsumik siunnersorneqarneq aamma ilitersorneqarneq pissutigalugit pineqartup tusaaqanngitsutut misigineranut tunngasut imaluunniit pissutsit tamatumunnga assingusut.

Naammagittaalliutigineqartoq nammineq kissaatigisamit allaanerusumik katsorsartinnissamik neqeroorfigineqarnermut tunngappat, taava aammattaaq tamanna sullissinermut naammagittaalliutaavoq. Tassa imaappoq pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermit katsorsartinnissamut itigartinneqarneq aalajangiineruvoq, tamatuma akerlianik katsorsartinnissamik qanoq ittumik neqeroorfigineqarneq tassaaq, sullissinerup neqeroorutigineqartup qaffasissusianut apeqqummut tunngasoq.

Sullissineq pillugu naammagittaalliuteqartarnermut aaqqissuussinerup Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfimmi aaqqissuussinerup atorneqartup assigaa.

§ 23-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq Allorfimmik pilersitsinermut, ingerlatsinermut aammalu najukkani katsorsaaviit pilersinneqarnerannut ingerlanneqarnerannullu aningaasartuutit Namminersorlutik Oqartussanit aningaasartuutigineqassasut. Tassunga aammattaaq ilanngullugit Allorfimmut suliatigut siunnersuineranut ataatsimiititaliap pilersinneqarneranut aningaasartuutit.

§ 24-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut katsorsartinnivimmut aningaasartuutit Namminersorlutik Oqartussanit aningaasartuutigineqassasut. Tassani pineqarput innuttaasunik katsorsaanerit Allorfimmit katsorsartinnissamut innersuunneqarsimasunik. Akerlianik aalajangersakkami ilaatinneqanngillat katsorsartinnerit allat Allorfiup susassaqarfiisa avataani ingerlanneqartut.

Imm. 2-mut

Taamatuttaa angalanermut aamma ineqarnermut aningaasartuutit, inunnut nuna tamakkerlugu ulluunerani neqeroortuutigineqartunut katsorsartinnissamut Allorfimmit innersuunneqarsimasunut, Namminersorlutik Oqartussanit aningaasartuutigineqassapput.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq katsorsaanermik suliaqartut illoqarfinni najukkami Allorfimmik peqanngitsunut angalagaangata Namminersorlutik Oqartussanit tamatumunnga tunngasut aningaasartuutigineqassasut. Tassani pineqarput katsorsaaneq, angalaneq aamma ineqarneq. Aalajangersagaq atuuppoq katsorsaanermut Allorfimmik isumaqatigiissuteqarneq naapertorlugu aallartinneqartumut.

§ 25-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq angalanermut aamma ineqarnermut aningaasartuutit, innuttaasunut nammineq kommunerisami najukkami katsorsaavimmut angalasariaqartunut aningaasartuutit, kommunimit akilerneqartassasut.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq katsorsartinnissaq sioqqullugu iliuuserineqartunut aningaasartuutaasinnaasut kommunit oqartussaasuinit imaluunniit peqqissutsimut oqartussa-

soqarfimmit aningaasartuutigineqassasut, apeqqutaatillugu pisariaqartitsinerup qanoq ittuunera.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq aningaasartuutit katsorsartereernermi pilersaarummut attuumassuteqartut kommunimit aningaasartuutigineqassasut. Katsorsartereernerup kingornatigut pilersaarut assigiinngitsorpassuarnik imaqarsinnaavoq aamma aningaasartuutit nalinginnaasut tassaasinnaapput kommunip nammineq aningaasartuutigisassareeriigalui. Katsorsartereernermut pilersaarut soorlu assersuutigalugu tassaappat innuttaasup siornatigut pingitsuisinnaajunnaartuusimasup peqqissaqqinneranik imaqarluni, aningaasartuutaasup ilaa taamaattoq kommunimut aningaasartuutaassaaq. Imminnut tapersersoqatigiinnik pilersitsisoqarnermut imaluunniit attaveqaqatigiinnissamut allanik periarfissanik aammattaaq tamakku katsorsartereernermut pilersaarutaasinnaapput, taamatullu neqerooruteqarneq innuttaasut allat aammattaaq atorsinnaassavaat.

§ 26-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq Inatsisartut Inatsisaat manna 1. januar 2019-imi atuutilersoq.